HABER

5 Kuruş - Telefon: 23872 — 25 Ağustos 1936 SALI — Sene: 5 - Sayı: 1656

Isyan haberlerine dair bazı gayretkeşlere cevap

— Yazısı 6 ıncı sayfamızda —

Atatürk, iki celse arasında Fransız âlimile görüşürken

Atatürkün huzurları ve yabancı alimlerin de iştirâkile

Dil kurultayı başladı

Tafsilatı 7 nci sayfamızda okuyunuz

Alman askerleri bir geçit resminde...

Almanlar açıkca söylüyorlar:

Hazırlıklarımız Sovyetlere karşı!

"Sovyetlerin ordusu 12 milyon kişiyi buldu, Bolşevik tehlikesi var!„

Sovyet kuvvetlerinden bir görünüş (Köşede Voroşilof)

(Yazısı 4 üncüde)

Ispanyada vaziyet hükûmetin lehinde

Fasta, asî generallere karşı mukabil bir ihtilâl başladı

Madrid, 25 (A.A.) — Harbiye nezareti tebliğediyor:

Hükûmet kuvvetleri, saragosseden hareket etmiş ve mezkûr şehir etrafında muhasara hattını yarmağa teşebbüs eylemiş olan ihtilâlcileri hezimete uğratmışlardır.

himmat ve birçok esir almışlardır.

Başvekilin beyanatı

İspanya hükûmeti Başvekili Giral "Deyli Herald„ın Madrid muhabirine şu beyanatta bulunmuştur:

"— Harbin gidişinden haddinden fazla memnunum. Terakkimiz karşısında hayretteyim. Önce asîler, her

Bulgar kralına karşı SUİKAST TEŞEBBÜSÜ

Bu hareketi Protegerof grupundan Makedonya komitecileri hazırlamışlar

Sofyada bir çok tevkifler yapıldı

Sofya 24 (Hususî muhabirimizden): Amerikada İndianapolis şehrinde Bulgarca intişar eden (Makedonya kürsüsü) ismindeki gazetenin 23 temmuz tarihli ve 492 numaralı nüshasına bakılacak olursa Protegerof grupuna mensup Makedonyalılar kral Borisi öldürmek için yeni bir teşebbüs yapmışlardır. Fakat bu teşebbüslerinde de muvaffak olamamışlar ve polis Ziatef namında meşhur bir komiteci ile ismi malûm olmayan diğer bir çok komitecileri tevkif etmiştir. Ayni gazeteye göre bu suikast işi şöyle cereyan etmiştir:

Sofyaya 11 kilometre mesafede kralın Vranya namında bir sarayı ve çiftliği vardır. Kral sık sık buraya gider ve sabahları tek başına araba ile sarayın

Bulgar Kralı Boris

etrafındaki geniş tarlalarda dolaşır ve köylüler ile de konuşurmuş. İşte suikastı yapacak olan Ziatef muntazaman her gün sarayın etrafındaki tarlalarda tek başına köylü kıyafetinde dolaşmağa ve kral Borisi beklemeğe başlamış. Fakat tali krala yardım etmiş, Ziatefin saray etrafında dolaştığı günlerde her nasılsa saraya gitmemiş. Böyle meçhûl bir surette sarayın etrafında dolaşan bu adamın kendi köylerinden olmadığını gören köylüler bu adamdan şüphelenmişler ve bunu hemen sarayın muhafızlarına bildirmişler. Saray da hemen polise haber vermiş ve polis şüpheli eşhasın bir fotoğraf albümünü alıp köylülere götürmüş. Köylüler bu fotoğraflarda

(Devamı 4 üncüde)

İş Kanununa karşı cephe mi alıyorlar?

Bazı iş sahipleri hilelerine bir yenisini ilâve ettiler: Yevmiye yerine saat hesabile ücret vermeğe başladılar. Böylece kanun tatbik edildiği vakit bir takım mecburiyetlerden kurtulmuş olacaklar

İş kanununun 8/6/937 tarihinde tatbik edileceğini bilmiyen yok. Bu tarihin bazı iş sahipleri zihniyetince gelip çatmasına da pek çok bir şey kalmadı. Kanunun işçi lehine koyduğu bazı takyidatın, tatbike başlandığı zaman kendilerine güç ve ağır geleceğini zanneden dar görüşlü bazı patronların şimdiden akıllarınca tedbirler almaya çalıştıklarını yazmış, bu arada hükûmetin de dikkat nazarını çekmiştik. Neşriyatımız tam ve yerinde bir alâka ile karşılandı. Ankaradan müfettişlerin geldiğini, bu şekilde hareket ettikleri haber verilen müesseseler, muamelelerinin gözden geçirilmeye başlandığını da öğrenmiş ve okuyucularımıza bildirmiştik.

Evvelce alâkadar makamlara haber verilen yolsuzluklar yaşlı ve çocuklu işçilerin yerlerine bekâr işçi aldıkları, yevmiyeleri yüksek olanlar yerine de ucuzlarının getirildiği yolundaydı.

Şimdi de bu sakim yola başvuran müesseseler yanında, daha başka hilelere sapanların mevcut olduğunu öğreniyoruz.

Şimdiye kadar çalıştırdıkları işçilere gündelik veren müesseselerden bazılarının ücret tediyesini saat hesabına çevirdiklerini duyuyoruz. Ilk bakışta belki bir kurnazlık gibi telâkki edilmiyecek olan bu hareketin, kanun maddeleri tetkik edilirse, çok ince düşünen bir kafanın ortaya çıkardığı bir buluş olduğu anlaşılır.

İş kanununun 34 üncü maddesi.

(Devamı 4 üncüde)

Zorlu bir garson

Müşteriyi havuza attı!

Dün gece Küçük çiftlik parkında garson Yakup ile müşterilerden Şükrü hesap yüzünden kavga etmişlerdir.

Garson Yakup kızınca havuz kenarında oturan müşteriyi belinden tuttuğu gibi havuza atmıştır. Etrafta oturan diğer müşteriler yetişerek müşteriyi havuzdan çıkarmışlardır. Şükrü fazla su yuttuğundan bir müddet baygınlık geçirmiştir. Garson zabıtaca yakalanmıştır.

Devlet Demiryollarında

Grup yolcularına büyük tenzilât yapılmıştır. İlân sütunumuza müracaat. (436)

Anketimiz

para kazanan kadınların esrarı

Berberlik yapan bir kız boşboğazlık ederse müşterinin ne gibi kusurları elâleme yayılır?

Berber kız, güzel de olmak mecburiyetindedir, çünkü...

Bir kadın berber iş başında...

SİYASA

Ort halli Türkler ve devletçilik

Devletçilik... Ve... Ortahalli vatandaşlarımız... Bu iki mevcudiyeti şöyle hayalen yanyana getirip, birbirlerile münasebetinin ne olduğu düşünülüyor mu?... Halbuki, düşünmek de kâfi değildir... Rejimin en esaslı ve kendini en fazla hissettiren bu unsurunun ortahalli vatandaşlar için pek sempatik bir şey diye çoktandır telâkki edilmesi lâzımdır... Telâkki ediliyor mu?.. Yoksa, küçük müstahsil, küçük esnaf, küçük mutavassıt gibi yurtdaşlar, devletçilikten garip ve manasız bir ürküntü mü duyuyorlar?Bunu menfaatlerine zıt bir şey mi telâkki ediyorlar?. Onların nazarında, devletçilik öyle bir şey midir ki, kendilerile rekabet etmek, onları batırmak ve fakirleştirmek için kurulmuştur ve gitgide kabarmakta, irileşmekte, bankalarile, fabrikalarile, ticaret evleriile büyümektedir ve korkunç bir hal almaktadır?...

En devletçi devlet Sovyetlerdir. Onlar bile küçük mülkiyeti ortadan kaldıramadı; kaldırmayacağını da yeni ana yasasile teyit etti.. Türkiye, hay di haydi kaldırmıyacaktır. Ortahalli, müreffeh insanların çoğalması bizi memnun eder. Her yurtdaşımızın, evi barkı, çok eşyası, birikmiş ihtiyatı, kendini geçindirecek ufak tefeği, toprağı, dikili ağacı, hisse senedi, dükkânı vesairesi olmasını, varlık içinde çoluğu çocuğile yaşamasını gönülden dileriz. Türkiyedeki biricik partinin — C. H. P. nin — programında bu yazılıdır. Öyleyse?... Devletçilikle ortahalli insanların biribirlerine âdeta böyle ters ters yan bakmaları, zeytinyağile su gibi ayrı durmaları nedendir?

Bunları uzlaştırmak, kaynaştırmak, biribirine zarar verici değil, fayda getirici hale sokmak lâzımdır. Hükûmet sermayesile kurulmuş hiç bir teşekkülün, küçük müteşebbise zararlı bir rakip olmıyacağını herkes bilmelidir. Parasını flânca şubeye yatıran yürek rahatlığile şunu anlamalıdır ki, ne hükûmet, ne Belediye, ne flânca banka veya devlet fabrikası onu bir gün oradan söküp atmıyacak, zarara uğratmıyacaktır. Küçük sermaye, ekseriya destek ister: Bu ihtiyacı duyunca, devletçiliği karşısında dost gibi bulmalıdır.Küçük sermayedarların birçok vakit, aralarında birleşip şirket kurmaları, artel vesaire teşkil etmeleri gerektir. Devletçilik, onlara rehberlik etmeli, noksanlarını tamamlamalıdır.

İtiraf etmeli ki, bunların yapılması prensip halinde isteniyor fakat yapılamıyor. Onun için, ortahalli Türk, devletçilik unsuru karşısında yadırgamış bir vaziyette kalıyor.Halbuki, devletçiliği, işçi ve fakir çiftçinin olduğu gibi,ortahalli yurtdaşlarımızın da emine, hizmetine koymak lâzımdır. Devletçilik, yalnız kendi müesseseleri içinde çalışanlara müfit olacak, halkın ayrı, mücerret bir mevcudiyet halinde kalamaz, kalmamalıdır, kalmıyacaktır.

Hüseyin Faruk TANUR

Zafer bayramı

Şehrimizde yapılacak merasimin programı hazırlandı

30 ağustos zafer bayramında yapılacak askerî merasim programı İstanbul komutanlığı tarafından hazırlanıp Belediyeye gönderilmiştir. Belediye de alâkadar yerlere göndermektedir.

Bu sene zafer bayramı pazar gününe tesadüf etmektedir. Bununal beraber bütün mektepler ve teşekküller merasime iştirak edeceklerdir.

Hazırlanan programa göre askerî kıtalar, mektepler, sivil teşekküller pazar günü saat dokuzda Bayezitta Üniversite meydanında toplanacaklardır.

Aynı gün saat dokuzdan dokuzu kırk beş geçeye kadar İstanbul komutanlığı karargâhında kumandan tarafından subaylarla hükûmet memurlarının tebrikleri kabul edilecektir.

İstanbul komutanı saat tam onda Üniversite meydanında toplanan kıtalarla mektepleri teftiş edecektir. Teftişten sonra bir zabit vekili İstiklâl harbi ve başkumandanlık muharebesi hakında bir söylev söyliyecek, buna İstanbul kumandanı mukabele edecektir.

Müteakiben Harbiye bandosu İstiklâl marşını çalacak, herkes selâm vaziyeti alarak marşı dinleyecek ve bu suretle şehitleri selâmlayacaklardır.

Bundan sonra kumandan tribüne geçecek ve geçit resmî başlayacaktır. Geçit merasimine Harbiye bandosu, Harbiye alayı, ihtiyat zabit mektebi talebeleri, Kuleli bandosu ve talebeler deniz lisesi, deniz gediklisi talebeleri, askerî kıtalar, polis, itfaiye müfrezeleri tayyare timsali şehir bandosu mektepler, sivil teşekküller iştirak edeceklerdir.

Geçit alayı Sultanahmet - Sirkeci - Köprü - Karaköy - Tepebaşı yolile Taksime varacak, orada âbideye bir çelenk konacak geçit resmi de bu suretle nihayetlenecektir.

Gece fener alayları yapılacak, büyük meydanlarda muzıkalar çalacaktır.

Troçki

İdam kararı hakkında ne diyor?

Sovyet Rusya şeflerine karşı yapılmak istenilen suikast maznunlarından 16 sının idama mahkûm olduğunu dün yazmıştık. Troçki karardan sonra Osloda şunları söylemiştir:

"— Bu kararı esasen beklemekte idim. Maznunlar polisin, cürümlerini itiraf ettikleri takdirde affolunacaklarına dair verdikleri söze kanarak itirafta bulunmuşlardır.,,

Büyük müsabakamız

Büyük müsabakamızın cevaplarını kabul için verilmiş olan mühlet bu akşam bitmektedir. Bundan sonra getirilecek cevaplar kabul edilmiyecektir.

Müsabakanın neticesi en kısa bir zamanda ilân edilecektir.

Alman İktisat Nazırının Paris seyahati

Berlin, 24 (A.A.) — M. Şahtın Fransa bankası müdürü M. Labeyrienin ziyaretini iade etmek üzere bu hafta içinde Parise yapacağı seyahate nasyonal sosyalist mahafili, yalnız ekonomi değil, aynı zamanda siyaset bakımından büyük bir hadise nazarile bakmaktadır.

Filhakika doktor Şaht, Parise gidecek olan ilk nasyonal sosyalist nazırdır Bir Alman nazırı tarafından Parise yapılan en son seyahat 1931 senesinde M. Brüningin beraberinde Hariciye Nazırı M. Kurtius olduğu halde yapmış olduğu seyahattir. Bu ziyaret esnasında Alman nazırları Pariste M. Lavale M. Brian'a mülâki olmuşlardı.

ZAYİ — 21-8-936 tarihinde İstanbul kız lisesinden aldığım tasdiknamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin kıymeti yoktur.

Her çocuğun girebileceği mektep tesbit edildi

Maarif müdürlüğü, kayit için bazı mekteplere yapılan fazla müracaatın önüne geçmek üzere her semtteki çocukların hangi mektebe keydedilebilecek - lerine dair listeler hazırlayıp alâkadarlara göndermiştir.

Bu listelere göre; Eyüp ve Heybeliada ortamekteplerinden çıkacak erkek talebe, İstanbul erkek lisesine, kız talebe ise İstanbul kız lisesine devam edebileceklerdir.

İstanbul kız muallim mektebile İstanbul kız orta mektebinden çıkan kız talebeler, bu sene yeniden bir sınıf ilâvesile lise haline konulan cumhuriyet kız lisesine, İnönü kız orta mektebile Nişantaşı kız orta mektebinden çıkanlar bu sene bir sınıf ilâvesile lise haline getirilen İnönü kız lisesine, Davutpaşa erkek orta mektebinden çıkanlar Pertevniyal lisesine, Gelenbevi ortamektebinden çıkanlar Vefa lisesine, Gaziosmanpaşa ile Emirgan ortamektebinden çıkanlar Kabataş lisesine, Emirgân erkek orta, Kadıköy birinci orta mekteplerinden çıkanlar Haydarpaşa lisesine, Kadıköy, ikinci orta mektebinden çıkan kız talebeler de Erenköy kız lisesine devam edebileceklerdir.

İlkmekteplerden mezun olan talebeler de şu mekteplere taksim edilmişlerdir.

Eminönü kazası dahilindeki ilkmekteplerden mezun olan erkek talebeler, Kumkapı orta mektebile İstanbul erkek lisesine, kızlar ise kız orta mektebine, kız lisesine ve Süleymaniye orta mektebine devam edeceklerdir.

Eyübsultan kazası dahilindeki ilk mekteplerden mezun olanlar, Eyüpsultan orta mektebine, Fatih kazası dahilindeki mekteplerle Fener civarındaki mekteplerden çıkanlar, Gelenbevi orta mektebine, Karagümrük ve civarı mekteplerden çıkanlar cumhuriyet orta mektebine, Şehremini nahiyesi dahilindeki ilk mekteplerden çıkanlar Davutpaşa orta mektebine, Samatya civarındaki ilk mekteplerden çıkanlar kız muallim mektebine Beyoğlu kazasındaki ilk mekteplerden çıkanlardan erkekler Kasımpaşa orta, kızlar Nişantaşı orta mektebine, Beşiktaş kazası dahilindeki mekteplerden çıkanlardan kızlar, İnönü kız lisesine, erkekler Gaziosmanpaşa orta mektebine ve kısmen Kabataş lisesine, Beykoz kazasındaki ilk mekteplerden çıkanlar yeni açılan Beykoz orta mektebine, Sarıyerdeki ilk mekteplerden çıkan kızlar Kandilli kız lisesine, erkekler Emirgân orta mektebine, Üsküdar kazasındaki ilk mekteplerden çıkan kızlar, Üsküdar ortaya, erkekler Üsküdar birinci ortaya, Kadıköy kazasındaki ilk mekteplerden çıkan erkekler, Kadıköy birinci ve üçüncü orta mekteplere, kızlar ikinci orta ve Erenköy lisesine, erkeklerden fazla kalırsa Haydarpaşa lisesine, Bakırköy ilk mekteplerinden çıkanlar yeni açılan Bakırköy ortamektebine devam edebileceklerdir.

KÜÇÜK HABERLER

İçeride :

• Irmak - Filyos hattı üzerinde şimdiye kadar yapılmamış olan Germence, Balıkısık ve Kayadibi istasyonlarının inşasına yakında başlanacaktır. Bu istasyonlar dördüncü sınıf istasyon tipinde olacaktır.

• Balkan festivaline iştirak edecek olan Romanya ve Yugoslavya heyetleri ayın 28 inde şehrimize geleceklerdir.

• Dün toplanmış olan Belediye narh komisyonu birinci nevi ekmeğin fiyatını on para indirerek 11 kuruş, francalanın ise 16 kuruş olarak tesbit etmiştir. İkinci nevi ekmek eskisi gibi on buçuk kuruş olarak bırakılmıştır.

• Taksim bahçesindeki bebek sergisi 31 ağustos akşamı merasimile kapanacak ve bebek müsabaka piyangosu çekilecektir. Bu münasebetle Halk opereti tarafından bir müsamere verilecektir.

• Yarın İş bankasının kuruluşunun 14 üncü yıldönümü olması münasebetile bütün şubeler kapalı bulunacak ve bu münasebetle Yat klüpte bir gardenparti verilecektir.

• Şehrimizdeki İnönü ve cumhuriyet kız ortamektepleri Maarif vekâleti tarafından lise haline ifrağ edilmiştir. Bu mekteplere her sene bir sınıf ilâve edilerek üç sene sonra tam devreli birer lise olacaklardır.

• Sanat mekteplerine parasız leyli olarak alınacak talebelerin müsabaka imtihanları bugün yapılacaktır.

• İpar kotrası ile İzmire gitmiş olan İktisat vekili Celâl Bayar, orada panayırı gezmiş, üzüm ve incir ihracatçıları ile görüştükten sonra Ankara vapurile şehrimize hareket etmiştir.

• Ereğli kömür şirketinin satın alınması için Nafia vekâletile cereyan eden müzakereler neticelenmiştir. Mukavelenin bugünlerde imzalanması beklenmektedir.

• Türkiye ile Brezilya arasındaki ticaret anlaşmasının müddeti hitam bulmuştu. Yeni yapılan müzakereler neticesinde anlaşma iki ay daha uzatılmıştır.

• Çankırı ve Kastamonuda Atatürk günü merasimle kutulanmıştır.

• İskân umum müdürlüğü önümüzdeki aylar içinde Romanya ve Bulgaristandan gelecek 9000 muhacirin ihtiyaçları olan her şeyi hazırlatmıştır. Gelecek olanlar İzmir, Aydın, Seyhan ve Sivas civarına iskân edilecekler dir.

• Ankarada dolaşan şayialara göre Londra büyük elçimiz Fethi başka bir vazifeye tayin edilecek, yerine eski dahiliye vekili Yusuf Kemal tayin edilecektir.

• Tedavi için Almanyaya gitmiş olan Ziraat vekili Muhlisin sıhhati yapılan ikinci ameliyattan sonra daha iyileşmiştir.

Dışarda:

• İngiliz - Mısır ittifak ve dostluk muahedesini imza edecek olan Mısır başvekili Nahas paşa Londraya vasıl olmuştur.

• Dün Fransada Metz - Tours hattında büyük hava manevraları yapılmıştır.

• Sovyetlerin tayyare bayramı dün Moskovada büyük merasimle kutulanmıştır.

• İngiltere Krallık tacı üzerinde bulunan meşhur Culiman elmasını bulmuş olan Sir Thomas Culiman 76 yaşında vefat etmiştir. Bu elmas 3000 kratlıktı ve kral yedinci Edvarda 1908 de hediye edilmiştir.

• İtalyada ağustosun beşinde nihayet verilmiş olan Afrika için gönüllü kaydı dün tekrar başlamıştır.

Limon ucuzluyor

Gümrükte bekliyen limonlar çıkarılmağa başlandı

İtalya ile aramızda evvelce aktedilmiş olan ticaret anlaşmasının üç ay daha uzatıldığı dün resmen gümrüklere bildirilmiş ve bu suretle gümrüklerde beklemekte olan İtalyan malları çıkarılmağa başlanılmıştır.

Onbeş gündenberi kendini göstermiş olan limon buhranı da bu suretle sona ermiş olacak ve 12,50 kuruşa kadar satılan limonların fiyatı da düşecektir.

Gümrüklerde beklemekte olan bin beş yüz sandıktan fazla İtalyan limonunun bir kısmı daha dünden çıkarılmıştır.

İnebolu kazası muhakemesi

Vapur suvarisi kefaletle tahliye edildi

İzmir, 24 — Geçen sene batmış olan İnebolu vapuru kaptanının muhakemesine devam edildi. Davacılardan Bor inhisar memuru Mehmet kaza esnasında boğulan babası için 5000, eşyaları için de 500 lira tazminat istedi.

Geminin süvarisi olan Mehmet Alinin vekilleri, müekkillerinin tahliyesini tekrar istemişler, müddeiumumi ise buna itiraz etmiştir. Heyeti hâkime kısa bir müzakereden sonra Mehmet Alinin 500 lira kefaletle tahliyesine karar vermiş ve müteakiben istinabe suretiyle ifadeleri alınmış olan şahitlerin evrakı okunduktan sonra dava başka güne bırakılmıştır.

İstatistik tahsili için Bir genç gönderilecek

İleride statistik umum müdürlüğünde çalışmak üzere Avrupa veya Amerikaya bir genç gönderilecektir. Bu gencin seçilmesi yedi eylûlde Ankarada Statistik Umum Müdürlüğünde ve şehrimizde Maarif müdürlüğünde bir imtihanla yapılacaktır. İmtihana yüksek

Doğru mu, değil mi?

İş kanununa karşı hilenin önüne geçilmelidir

Geçen gün iş sahiplerinin iş kanunu tatbik edilmezden önce bazı tedbirler aldıklarını, yaşlı, çocuklu emektarlarına izin vererek yerlerine genç ve bekâr işçiler getirdiklerini yazmıştık.

Dün de bir okuyucumuz geldi. Aynı derdin bir başka türlüsünü yana yakıla anlattı. Cebinden kâğıtlar çıkarıp gösterdi. Dedi ki:

— Üç hafta evveline gelinceye kadar gündelik alıyorduk. Üç haftadanberi de hesaplarımız saat üzerinden görülmiye başalndı. Bundan mal sahibi şöyle istifade edecek; işçi, yani biz şöyle şöyle zararlar göreceğiz.

Patronun kurnazlığını kanun üzerinde maddeler tasrih ederek anlatan bu işçinin şikâyetini haklı bulduk. Bu işçi, ziyaa uğratılmak istenen hakkını kaybetmemek için bir gazete idaresine kadar gelmeyi düşünüyor ve bize bu mevzua dair evvelce yazdığımız satırları hiç olmazsa tekrarlamamızı rica ediyor. Fakat, her işçimiz böyle mi?

İçlerinde, ellerinden yiyecekleri bir lokma ekmeğini alsanız bile seslerini çıkaramıyacak olanları vardır.

Aklı eren işçilere yapılan bu haksızlık kim bilir erniyenlere ne şekilde tatbik edilmektedir ve edilegelmiştir.

İş sahipleri, böylelerini korumak için binbir incelemeden sonra ortaya konulan kanuna karşı bile cephe almaya ve kendilerini mecbur oldukları taahhütlerden sinsi hareketlerle kurtarmaya çalışıyorlar.

Böyle hareket edenlerin kurdukları plânlar yırtılıp kafalarına çalınmalıdır.

Halkın Dostu

5000 paket kaçak cigara

İzmir vapuru yolcularından birinde bulundu

İki gün evvel şehrimize gelen İzmir vapurunda mühim bir kaçakçılık işi meydana çıkarılmıştır.

Vapur Trabzondan kalktığı zaman, Trabzonadn inhisarlar baş müdürlüğüne vapurda kaçak tütün olduğu haber verilmiş, baş müdürlük de bunun üzerine şehrimize telgraf çekerek alâkadarları vaziyetten haberdar etmiştir.

İzmir vapuru limanımıza gelince derhal vapura çıkan inhisar memurları gemide araştırmalar yapmışlar, şüphelendikleri şahısların denklerini çözdürmüşlerdir.

Nihayet Rizeli Ali isminde bir şahsın da bavulları aranmak istenince mümanaat ettiği görülmüş ve bu vaziyet şüpheleri artırdığından bavulları açılmış ve 5000 paket köylü cıgarası meydana çıkarılmıştır. Bunun üzerine Ali nezaret altına alınmış, cigaralar inhisar idaresine teslim edilmiştir.

Alinin bundan evvel de aynı şekilde kaçakçılık yaptığı ve şerikleri bulunduğu anlaşıldığından mesele Trabzona bildirmiştir.

Havacılığın ehemmiyeti

Bütün ulusların hava kuvvetlerini artırmak için gösterdiği teldş, havacılığa verdiği önemi yakından gördükten sonra, havacılığın bizim için bir fantazi olmaktan çok uzak, canla başla sarılacak bir ana iş olduğunu bir kat daha anlamış bulunuyoruz.

Göklerini avucunun içinde tutmayan ulusların halini görüyoruz Uçak filolarının bir insan ağırlığındaki bombalarile dünyanın en vuruşkan yiğitleri bile başa çıkamıyor.

Hiç durmadan heme havacılığa para yetiştirmek, ancak bütün ulusun aynı cömertlikle yardıma koşmasına bağlıdır.

Türk Hava Kurumu

Benim görüşüm :

Plânlı medhüsena !

Kuluçka tavuğun altına ördek yumurtası koymuşlar. Biçare tavuk, palazı biraz yadırgayarak büyütmüş, fakat, dere kenarından geçerken, küçük ördek dereye dalmış, bafa çıka yüzmeğe başlamış! İşte o zaman şaşkın tavuğun vaziyeti ne tablo, ne tablo!...

* * *

Marksizm'in kuluçkasında da, "Plânlı iktisat„ isimli bir takım yumurtalar vardı. Bunların birinden fazizm palazı çıktı. Kapitalizm deresinin kenarından geçerken, içine daldı. Ne marifetler, ne marifetler... Ana kuşun başkanın uzaktan uzağa hüsranını tasavvur edemezsiniz.

* * *

"Plânlı iktisat„ derken, plânlı kültür de başladı... Almanyada, Italyada bir "Plânlı edebiyat„ meselesi vardır... Hattâ biz bile Türkçe için bir "plânlı tercüme„ işinin ihdas edilmesini teklif ettik... Hayatın hemen her cihesı için "beş senelik plân„ lar yapılıyor...

Hülâsa, ortalığı bir plâncılıktır kapladı. O derecede ki, Karl Marks mezarından başını çıkarsa: "Bu pratik, benim nazariyemden mi çıktı?„ diye parmak ısırır...

* * *

Alın size bir plân daha: Dünyada son zamanlarda üredikçe üreyen faşist devletlerin ahvaline bakıyorum da anlıyorum ki, bir "plânlı methü sena„ usulü ihdas edilmiştir.

Gerçi cihan matbuatında okuruz: Bizim de lehimizde bulunurlar, lâkin, bu, her temayüldeki gazete ve mecmualar tarafından samimî olarak yapılır.

Fakat faşist rejimlerde, bütün neşriyat, devletlerin elinde yahut dolaysiyle idaresindedir. Bunlar, kendilik gülistanlık göstermekten maada, benzerlerini de kayırıyorlar... Ta ki, kendileri de kayırılsın...

* * *

Böylelikle, insanların büyük bir kısmı, içinde yaşadıkları cihanın ahvalini misküanber görerek nikbin olabiliyorlar... Bu da rimet...

... Ebedî bir şifadır aldanmak...

(VA-NO)

Müşterek esnaf cemiyetleri bürosunda

işler doğru gitmiyor

Müşterek esnaf cemiyetleri bürosuna dahil cemiyetlerde hesap yolsuzlukları olduğu haber alınması üzerine maliye müfettişlerinin teftişlere başlamasından sonra cemiyetlerde birtakım karışıklıkların da yol aldığı anlaşılmaktadır.

Geçen hafta yapılan ve mahiyeti pek gizli tutulan içtimaa dair sızan malûmata göre bu içtima çok gürültülü olmuştur.

İçtimada müşterek büronun dağılması mevzuu bahsedilmiştir. Çünkü müşterek esnaf cemiyetleri bürosunu teşkil eden 17 cemiyetten 16 cemiyet büroya vermeleri lâzımgelen parayı ya hiç vermemişler yahut pek az vermişlerdir. Diğer taraftan bir cemiyet reisi müşterek büro idare heyetine işten el çektirilmesini istemiştir. Çünkü hiç değilse ayda bir defa toplanması lâzımgelen idare heyeti içtimalarını yapmamaktadır. Gene müşterek büronun bugünkü vaziyete düşüşünde idare heyeti azasından terziler cemiyeti reisi Halil Ali istifa etmiş fakat bu istifanın kabul edilip edilmediği anlaşılamamıştır.

Bu sabah bir tramvayla bir otomobil çarpıştı

Harbiye — Fatih hattında işliyen 692 numaralı vatmanın idaresindeki 8 numaralı tramvay bu sabah sekizi on geçe Eminönünde 1472 numaralı hususi otomobille çarpışmıştır. Otomobilin arka çamurlukları parçalanmıştır. (2395) (*50*)

İÇ HABERLERİ

Ölçü ve tartı aletleri işi

Önümüzdeki pazartesi akşamı kat'î olarak nihayet buluyor

Şehrimizde Belediye tarafından yaptırılan ölçü ve tartı âletleri muayenesi işi önümüzdeki pazartesi günü akşamı kat'î olarak bitecektir. Ölçme ve tartı âletlerinin muayenesi her sene olduğu gibi bu sene de, mart başında başladığı halde, altı aydanberi mütemadiyen temdit edilmekteydi. Bu temdide de sebep şehrimizde sahte ölçü imalâtının almış yürümüş olduğunun meydana çıkması, sahte ölçü âletleri toplandıktan sonra da ortada terazi ve gram buhranının başgöstermesi idi.

Belediye yaptığı ettkikat sonunda buhranın kalmadığına ve her esnafın kendine lâzım olan ölçme ve tartı âletini tedarik ettiğine kani olmuştur. Esasen muayeneye gelenlerin azlığı da bunu göstermektedir. Bu yüzden altı aydanberi devam edegelen muayene müddetinin bu sefer uzatılmamasına kat'î olarak karar verilmiş bulunulmaktadır.

Uyuşturucu maddeler inhisarı Müstahsile

Avansın üstünü vermeye başladı

Uyuşturucu maddeler inhisarı, geçen sene yetiştirdiği drogist afyonları inhisar depolarına teslim ederek bedelini satışa kadar bekliyen müstahsile evvelce verilmiş olan avansın üst tarafını vermeğe başlamıştır. İnhisar idaresi bu paraları eylûlün birinci salı günü akşamına kadar verecektir.

934 ve daha evvelki senelere ait olup elân satılmamış bulunan drogist afyonlarını müstahsil daha evvel ihracata iştirak etmek için bir muvafakatname vererek inhisar idaresine teslim etmişti. İnhisar idaresi bu afyonların morfin derecelerini tayin ettirmiştir. Satışta morfin derecesi esas olduğu için tesbit edilen bu dereceler hakkında müstahsil ile inhisar idaresinin mutabık kalması lâzımgelmektedir. Bunun için idarede bu şekilde malı olanların gene 1 eylûl salı günü akşamına kadar idare ile anlaşmaları icap edecektir.

Iki hakaret davası

Asım ve Hakkı Tarık Us tarafından (Açık Söz) ve (Cumhuriyet) gazetelerinin hakaret yollu neşriyatı aleyhine açılan davalarına ait dosyalar, müddei umumîlikçe İstanbul birinci ceza hak yerine verilmişti.

Tatil dolayısile birinci cezaya vekâlet eden nöbetçi ağır ceza hakyerinde, dün sabah celse açılmıştır.

(Açık Söz) aleyhindeki davada, suçlu hakyerine gelmediğinden, zorla getirilme kararı verilmiş, duruşma, 31 ağustos pazartesi günü saat ona bırakılmıştır.

(Cumhuriyet) aleyhindeki davaya gelince, bu davanın dosyası, müddei umumîliğin kararı üzerinde bir noktanın tetkiki için davacının isteğile İzmit ağır ceza hakyerine gönderildiğinden, oradan getirilmesine talik olunarak, duruşma aynı gün ve saate kalmıştır.

Evkaf

Bütün dinî ve tarihî eserleri tamir ettiriyor

Evkaf idaresi bu sene umumî olarak yurdun her tarafında camileri tamir ettirmektedir. Tamir, bir kısım camilerde âdeta yeniden inşa gibi mühim bir şekilde olmaktadır. Fakat düzeltilecek camilerin tarihî kıymeti haiz eserler olmasına da dikkat edilmektedir. Bu meyanda Edirnenin meşhur Selimiyesinin ve üç şerefelinin iç ve dış kısımlarının tamiri bitmiştir. Bu iki camiin yalnız avlularında tamirat yapılmaktadır. Eski camiin tamiri de bitirilmiştir. Anadoludaki bir çok tarihî kıymeti haiz mâbetlerin tamiri bu sene yapılmıştır.

Şehrimizdeki cami ve mescitlerden cemaatsiz olanların tasfiyesinden sonra geri kalanların hepsinin tamirleri yapılmaktadır. Beyoğlu tarafındaki Fındıklı camii daha evvel tamir edilmişti. Şimdi Ağacamii tamir edilmektedir. Ağacamiin tamiri bitince geçen asrın güzel bir eseri olan Kazancıbakı mahallesindeki Kazancı Ahmet paşa mescidi tamir edilecektir.

Feyzullah Doğruer

Avrupada tetkik seyahatinde bulunan dişçi mektebi doçentlerinden diş hekimi Feyzullah Doğruer şehrimize dönmüş ve hastalarını Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Olivo apartmanının 3 üncü katında kabule başlamıştır.

Kayıp aranıyor

Resmini gördüğünüz Lâlelinin Havuzlu hamam caddesinde oturan Mehmet oğlu Ali adında 18 yaşlarındaki genç, bu ayın 18 inci gününden beri kayıptır. Evinden deniz banyosuna gidip geleceğini söyliyerek sabahleyin ayrıldıktan sonra bir daha görünmemiştir ve bütün araştırmalara rağmen bulunamamıştır da. 18 tarihinden sonra kendisine tesadüf etmişler bulunur da nerede olduğunu yukarıki adrese bildirirlerse annesi çok sevinecektir.

HABERİN TAKVİMİ

25
SALI
AĞUSTOS — 1936
Hicrî: 1355 Cemaziyelâhir: 7

Güneşin Doğuşu 5.19 — Güneşin Batışı 18.55

Vakit	Sabah	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
ala franga	3,48	12,16	16,01	18,55	20,35	3,3(
ala turka	3,54	5,22	9,07	12,00	1,38	8,3(

GEÇEN SENE BUGÜN NE OLDU?

Muharebeye başlamamak için İtalya tarafından verilen sözün mühleti bugün bitmiştir.

Şark vilâyetlerimiz için 5 senelik bir plân yapılacaktır.

Sabah gazeteleri ne diyorlar?

Halledilecek amelî iş kalmadı mı ?

Niçin bu ilim meselelerine bu derece kıymet veriliyor ? — Diyen menfî ruhlulara Ahmet Emin Yalmanın cevabı

Dil, anlaşmak vasıtasıdır

Kurultay münasebetiyle dil meselesinden bahsederken, Sadri Ertem diyor ki:

Türk dilinin tasfiyesi, Türk dili hareketinin hedefi havada milletten, kütlelerden uzak bir dil vücuda getirmek değildir.

Bir zamanlar Türk dilini kendi kafalarına göre tasfiye etmek istiyenler meydana çıkmıştı. Bunların emelleri halisti, fakat bu halis emel dili öldürecek derecelere kadar çıkıyordu. Çünkü dili böyle bir tasfiyeye tabi tutmak dilin bir camianın anlaşma vasıtası olduğunu inkâr etmek demekti. Anlaşma vasıtası olamıyan şeye ise dil demenin imkânı yoktur.

Amerika yerlileri ve orta asya

Ahmet Emin Yalman, dünkü Dil Kurultayından çok mütehassis olmuş. Vaktile, Amerikada tahsildeyken, o da, Amerikalı yerlilerle Orta Asya dili ve an'aneleri arasında münasebetlerin farkına varmış. "Alaska yoliyle Amerika kıtasına yayılma nazariyesi akla çok yakın görünüyordu„ diyor. Amerika yerlileri arasında "kayık„ manasına kullanan "kayak„ gibi sözler gözüne çarpmış. Dün, Kurultayda dinlediği mesaî raporları, zihnindeki birçok istifham düğümlerini çözmüş. Bunları anlattıktan sonra, Ahmet Emin menfî ruhlulara hitap ediyor:

Her yeni gidişi evvelâ istihfafla karşılıyan menfî ruhlar var. Bunların düşünce tarzı daima şöyledir: "Şimdiye kadar yapılan işler iyi hoş, fakat halledilecek amelî iş kalmadı mı ki, bu ilim meselelerine bu kadar kıymet ve ehemmiyet veriliyor?„

Yapılan araştırmalar, Türklük namına o kadar büyük bir ilmî ve amelî kıymet arzediyor ki, bundan evvel inkılâbın ele aldığı her meselede olduğu gibi, menfî ruhlular bu meselede de yanlışlarını anlıyacaklardır. Yeni araştırmaların kıymeti ve cazibesi, her şuurlu Türk gibi, onları da kavrıyacaktır.

Türk kadını ve Türk dili

Türk dili, yarı yarıya Türk kadınına aittir. Birçok feylezoflar, şairler, muharrirler, lisanla kadınlığın sıkı münasebetinden bahsetmişlerdir. Baba dili denmez, ana dili denir. Yunus Nadi de, bugünkü yazısında Türk kadınının dil inkılâbı karşısındaki vaziyetini şöyle anlatıyor:

Dün Bayan Afet, Kurultay kürsüsünde en derin ilim meselelerine kolaylıkla temas ederken, bizzat kendisi, bu değişikliğin en beliğ bir şekline canlı timsal olmuştu. Yerli, yabancı bir sürü ilim adamının kesif kalabalığı huzurunda bir Türk kızı yarın arsıulusal olmağa namzetliğini iddia ettiğimiz çok ehemmiyetli bir mesele üzerinde bütün bir salâhiyetle konuşuyor ve bu arada Kurultay divanına erkeklere müsavi bir miktarla kadın seçilmiş olmasının dahi dikkatinden kaçmamış olduğunu en tabii bir ifade ile anlatıyordu. Rejimin Türk milletinde yarattığı en büyük inkılâp, başka misallerin hiç biriyle, bu tablonun çok yüksek manalı manzarasında görüldüğü kadar belâgatli ifade edilmiş olamazdı.

"Artık ben ölmem!„

Bin yıl oluyor:

Firdevsî Şehnameyi yazdı.

Ve "artık ben ölmem,„ Fars kavmine bir dil verdim.„ dedi.

Öğünmek onun hakkıdır.

Çünkü, (Firdevsî) ölmiyecektir.

Fars dili söylendikçe o; dillerde, gönüllerde yaşıyacaktır.

(Firdevsî) yalnız Fars dilinde yaşamıyor.

O (Şehname) sile başka dillere de geçti.

(Firdevsî) garpta ve şarkta bütün bilginler içinde yaşıyor.

Yarattığı dille, tutuşturduğu ruh ve hayalle yaşıyor.

* * *

Firdevsî bu kadar övünmek salâhiyetini kendinde bulursa, Atatürk ne ve neler söylemek hakkını kendinde göremez?!

Profesyonel güreşçilere teşkilât lâzım

Abidin Daver yazıyor:

Profesyonel güreşçilerin hiç bir teşekkülü yoktur. Hiç bir nizama bağlı değildirler. Hattâ diğer esnaf gibi, bir loncaları, bir cemiyetleri olmadığı için, her pehlivan kendi başına buyuruktur. Meydan okur, sonra kaçıp gelmez. Gelir yalançıktan güreşir. Kolu kırılır, kendi derdiyle yalnız kendi meşgul olur. Parasız kalır; karnını doyurmak için yenilmeğe razı olur.

Pazar günü, Kara Ali kolunun sakatlığına rağmen güreşti, maçtan sonra, sakat kolla güreşilir mi diye bağırıp itiraz edenler, bu koca pehlivanın hava ile değil, ancak güreşten aldığı para ile yaşadığını unutmuş görünüyorlardı. Zavallının geçinmek için, sakat kolla da güreşip büsbütün sakatlanmağı bile göze aldırmadığı ne malûm? Onun kolunu, şimdi kim tedavi edecek? Bir cemiyetleri, federasyonları yok ki onunla meşgul olsun? (Belediyenin, kendi festivallerinde sakatlanan bu pehlivanı tedavi ettireceğini ümit ederiz.)

Çorak bir sahada boşuna akıp giden profesyonel Türk pehlivanlarını bir araya toplamak, bir teşekküle bağlamak, bir profesyonel güreş federasyonu yapmak, onları zorla nizam ve intizam altına almak lâzımdır. Nihayet, bu pehlivanlar da Türk çocuklarıdır. Usül ve intizam dairesinde çalıştıkları takdirde, Büyük Yusuflar, Kara Ahmetler, Kurtdereliler gibi Türkün kuvvetini, tekrar dünyanın dört bir köşesinde gösterebilirler.

Bu işle Halkevleri pek âlâ meşgul olabilirler. Türk Spor Kurumu amatör sporcularla meşguldür. Halkevlerinin spor şubeleri de, profesyonel güreşçileri, nizam ve intizama sokabilirler. Bir Cim Londosun, haklı haksız, Yunanistana kazandırdığı şöhreti Kara Aliler, bize bol bol ve bihakkın kazandırabilir.

Bu Türk delikanlılarını başıboş bırakmak yazıktır.

ŞEHRİN DERTLERİ

Bunu bir felâket gibi değil nimet telâkki etmelisiniz

M. M. Adlı bir kadın okuyucumuz bize soruyor:

"Bir başka kadın için beni terkeden birini seviyorum. Gencim, çirkin değilim. Beni terkeden bu gençle üstelik nişanlıydık da. Onun bu hareketi benim gençlik ve kızlık izzeti nefsimi hırpaladı; kırdı. Ne olursa olsun, onu tekrar elde etmek ve onunla evlenmek istiyorum. İzzeti nefsimi ancak bu suretle koruyabileceğimi sanıyorum. İstırap çekiyorum.. Ne yapayım?

CEVABIMIZ:

Bu hâdiseden gençlik ve kızlık izzeti nefsinizin kırılacağı muhakkak. Fakat hayatî meseleleri izzeti nefis meselesi yapmanın biz aleyhindeyiz. Sizi şimdi, bir başkası için terk edebilen bir genç, evlenseniz dahi sizi gene bırakabilecek bir yaradılışta demektir. Bu hâdiseyi kendiniz için bir felâket gibi değil nimet gibi telâkki etmelisiniz. Genç olduğunuzu söylüyorsunuz; bekleyiniz. Günün birinde karşınızda sizi bütün ömrünüzce mes'ut edebilecek ve sizin de sevebileceğiniz birisinin çıktığını görürsünüz.

Kızıltoprakta yangın

Dün gece saat onda Kızıltoprakta 60 numaralı köşkün bahçesindeki kulübeden yangın çıkmış, kulübe tamamen yanmıştır.

Yangın, Yorginin kulübede bıraktığı mangaldan sıçrıyan kıvılcımdan çıkmıştır.

Ispanya isyanının son vaziyeti

(Baş tarafı 1 incide)

türlü harp anasırını ellerinde bulunduruyorlardı. Her çeşit silâhları, cephaneleri, teknik adamları, topçuluk mütehassısları vardı ve bütün kışlalara sahiptiler.

Bizim ise şahsî bir cesaret ve ideallerimizden gayri elimizde bir şey yoktu.

Şimdi ise vaziyet lihimize inkişaf etmektedir.

Bu bir harptir. Çok ciddî bir dahilî harptir. Fakat çok sürmeden bu harbin biteceğine kat'î imanım var. Muvaffak olur olmaz, halkın içtimaî şeraitinde büyük bir salâh vücuda getirmeğe hemen girişeceğiz.„

Asilere karşı isyan

Paris, 24 (A.A.) — Oeuvre gazetesinin Tancadan öğrendiğine göre mukabil bir ihtilâl, İspanyol Fasına sirayet etmiştir. Orada yerliler, asî General Frankonun ordusuna girmekten imtina etmektedirler.

Fasta başlıca arazi sahipleri olan ve malları tehlikeye maruz bulunan lejyon etranjer zabitleri, memleketi terketmeğe hazırlanmaktadırlar.

Abdülkerimin tahliyesi için birçok istidalar verilmiştir.

Boksör Paoline ölmemiş

Rabat, 25 (A.A.) — Seville radyosu, ölmüş olduğu evvelce bildirilmiş olan boksör Paolino'nun Tolosaya ve Tarragone baş piskoposu kardinal Vidalin de Barcelone'da İtalyan konsolosunun himayesi altında İtalyaya iltica etmiş olduklarını bildirmiştir.

* * *

Hendaye 24 (A.A.) — İhtilâlcilerin tayyareleri, bu sabah İrun şehri ile bu şehrin önünde mevzi almış bulunan hükûmet kuvvetleri üzerine 58 bomba atmışlardır. Hükûmet kuvvetleri, geçen lerde tel örgülerle tahkim etmiş oldukları mevzilerini durmaksızın takviye etmektedirler.

Burgosa yeniden bir takım Faslı müf rezeler gelmiş olup yarın şimal cephesi ne hareket edeceklerdir. Alınan diğer bir takım haberlerde ihtilâlcilerin cenup cephesinde talî bir takım muvaffakiyetler elde etmiş oldukları bildirilmektedir.

Hükûmet kuvvetlerinin bir muvaffakiyeti

Madrit 24 (A.A.) — Yarıresmî bir menbadan alınan haberlere göre, yüzbaşı Annatera kumandasındaki hükûmet kuvveti, Kurtuba şehrinden evvel en son köy olan Lomaya gelmiş, yüzbaşı Balidrea kumandasındaki kuvvetler Kurtabayı bombardıman etmiş ve binbaşı Alino kumandasındaki kıta ise, Kurtubaya hâkim Coma köyünü almıştır.

Kurtubanın yakında düşmesi beklenmektedir. Asîler tarafında bulunan muntazam kıtaat efradı büyük kütleler halinde hükûmet tarafına geçmektedir.

Almanya silâh ihrac etmiyecek

Berlin 24 (A.A.) — Alman hükûmeti İspanyaya gönderilecek silâh ve mühimmata hemen ambargo koymağı kabul etmiştir.

Londrada memnuniyet

Londra 24 (A.A.) — Resmî mahafil, Almanyanın İspanyaya gönderilecek silâhlara ambargo koymağı kabul etmiş olduğu haberini büyük bir memnuniyetle karşılamıştır.

Bu mahafil ademi müdahale itilâfının akdine mâni olan son engelin bu suretle ortadan kalkmış olduğunu beyan etmektedir.

Hırsızlıktan suçlu 3 kadın mahkemede

Dün ikinci ceza mahkemesinde hırsızlık suçundan Hüsniye ve Fatma isminde iki kızın mevkufen muhakemesine başlanmıştır:

Dava evrakına göre, bu iki kız Ayvansarayda Niyazi isminde birinin bahçesine ve oradan da evin penceresinden içeri girmişlerdir. 14 lira ile bazı eşya çalmışlar, Fatma yakalanmış, diğeri kaçmıştır.

Fatma dün mahkemede şunları söylemiştir:

"— O gece Hüsniye ile Şehzadebaşında tiyatroya gittik. Geç vakit çıktık Eyübe evlerimize gidiyorduk. Yolda yalnız gitmekten korkarak Ayvansaray civarında bir bostana girip ağaçlar altında yattık. Bizi hırsız zannettiler. Hüsniye kaçmış, beni de uyurken yakaladılar.

Hırsız'ık suçlusu bir kadın daha

Bundan iki gün evvel Mahmutpaşada İsmail isminde birinin dükkânından kumaş çalan üç kadından Üsküdarlı Naime isimlisinin polis tarafından yakalanarak adliyeye teslim edildiğini yazmıştık.

Naimenin muhakemesine dün Sultanahmet sulh ceza mahkemesinde başlanmış ve ilk sorgusu yapılmıştır.

Daha mahkeme açılmadan ağlamaya başlıyan suçlu gayet şık giyinmişti. Hâkimin suallerine gene ağlıyarak şu cevapları vermiştir:

— Benim böyle bir şeyden kat'iyyen haberim yok. Bunlar benim yapabileceğim iş değildir. Hırsızlığı muhakkak arkadaşım Nuriye yapmıştır. O gün ben kendisini muhallebicinin önünde görmüştüm. Bundan sonra beni yakaladılar. Beni bırakın, Nuriyeyi bulup size getiririm.

Poliste dinlenen şahitler ve tahkikat evrakı Naimenin suçlu olduğunu gösterdiğinden hâkim mevkufen muhakemesine karar vermiştir.

Bulgarların ziyaretine baddinden fazla ehemmiyet verdikleri

Yugoslav gemisi

Varnada bulunduğu sırada

Bulgar bandırası çekmemiş

Bu vaziyet Bulgar milliyetperverleri arasında teessür uyandırmış

Varna (hususî) — İstanbul ve Köstenceyi ziyaret ettikten sonra üç gün için Varna limanını da ziyaret eden Yugoslavya mektep gemisi (Yadran)ın Varna limanında nasıl karşılandığını, Bulgarlar tarafından bu alelâde ziyarete nasıl büyük bir kıymet atfedidiğini ve bu ziyaretin nasıl Bulgarlar tarafından bir cenup Slavları ittihadı tezahüratına vesile ittihaz edilmek istendiğini geçen gün yazmıştım. Bugün de bu tezahürata (Yadran)ın nasıl mukabele ettiğini yazacağım.

Deniz nizamnamelerinde şarttır, bir limanı ziyaret eden her yabancı gemi o limanın mensup olduğu devletin bandırasını direğine çeker. Bu artık bir kanun halini almıştır. Her gemi bunu yapar. Fakat üç gün için Varna limanını ziyaret eden Yugoslavya mektep gemisi (Yadran) ne Varna limanına girerken ve ne de Varna limanına girdikten sonra kat'iyyen direğine Bulgar bandırası çekmemiştir! Bulgar limanı daresinin neye Bulgar bandırası çekmediniz sualine Bulgar bandıramız yoktu, onun için çekmedik! cevabını vermişler. Bulgarlar hemen kendilerine bir Bulgar bandırası vermişlerse de (Yadran) mektep gemisi Varna limanında kaldığı üç gün zarfında bir defa olsun direğine Bulgar bandırası çekmiştir! Bu iş Varnada çok büyük bir tesir yapmıştır. Vaziyet hemen Sofyaya hükûmete bildirilmiştir. Şimdi Sofyada milliyetperver gençliğin Yugoslavya sefareti önünde nümayişler yapıp bu işi protesto etmek istiyeceği söylenmektedir.

Ş. AHMET

İş Kanununa karşı cephe mi alıyorlar

(Baş tarafı 1 incide)

nin birinci fıkrası gözden geçirilirse, yevmiye veren ve bunu dahilî talimatnamelerinde yazmış bulunan müesseseler, kanun tatbik edildikten sonra tediye şekillerini değiştirmeye karar verirse 29 uncu maddesine göre, talimatnameleri tasdike memur makamın müsaadesini almak mecburiyetinde bulunacaklardır. Bu müsaadeyi alabilmek için de ödeme tarzının değiştirilmesindeki zarurî ekonomik sebepleri önceden bildirmek mecburiyetindedirler.

İşte iş sahipleri böyle mecburiyetlerde kalmamak için tediye tarzlarını şimdiden değiştiriyorlar. Denecek ki yevmiye ile saat hesabı arasında ne fark vardır? İşte izahı:

"Günde dokuz saat çalışması mukabilinde bir gündelik alan işçi kanunun tatbikine geçildiği zaman ancak sekiz buçuk saat çalışabilecektir. Cumartesi yevmiyelerini de fabrika ve müessese tam olarak ödiyecektir.

Patronlar bunu saate çevirmekle işçinin haftada en az bir buçuk saatiyle cumartesi günlerinin ödenmesinden sonra yevmiyelerini kazanmış bulunmaktadırlar. Bundan başka saat hesabiyle çalışan işçinin Cumhuriyet bayramı gibi mecburî tatillerde, kanunun maddesine göre alacağı ücret 29 ilk tesrin gününden önceki [illegible] tasılına çalıştığı saatler [illegible] altıya taksimiyle elde edilecek rakamdır. İşçi bugünler içinde çalışmış veya çalıştırılmamış bulunursa bugünün yevmiyesini de kaybedecek veya eline, kendisine güçlükle kâfi gelen yevmiyesi geçmiyecek demektir.

İşte saat hesabına çevrilen yevmiyelerden iş sahiplerinin elde edecekleri menfaat, işte işçilerin kayıpları...

Bugüne kadar yevmiye veren bir müessesenin, ortada hiç bir sebep yokken tediye tarzını saate çevirmesi her halde hüsnü niyetine delâlet etmez ve buna teşebbüs insafsızlıktan başka bir kelime ile tavsif edilemez.

Italyan ve Çek orduları Manevraya çıktılar

Berlin 25 (Radyo ile) — İtalyan ordusunun büyük manevraları Napoli civarında yapılmaktadır. Bu seneki manevralar bilhassa denizden yapılacak her nevi hücumlara karşı alınan tedbirlere şâmil olacaktır. Manevraları bizzat Musolini takip edecektir.

Çek ordusunun manevrası

Berlin, 25 (Radyo ile) — Çek ordusu büyük manevralarına başlamıştır. Garbî Bohemyada yapılmakta olan bu manevralara yüz bin kişi iştirak etmektedir.

Belçikada casusluk

İki şebeke meydana çıkarıldı

Berlin, 25 (Radyo ile) — Liyejde ikisi erkek biri kadın olmak üzere üç kişiden mürekkep bir casus şebekesi meydana çıkarılmış, casuslar tevkif edilmiştir.

Bugünkü posta ile gelen Fransızca gazteler Belçikada başka bir casusluk vakası daha haber vermektedirler. Mesele şudur:

Belçikanın şimdiye kadar şahit olduğu casusluk vakalarının en şayanı dikkati, evvelce bitaraf olup Versay muahedesile Belçikaya verilen Kalamin mıntakasile Beverloo karargâhı civarında olmuştur.

Beverloo karargâhından bir mitralyöz kayboImuş, ciddî bir araştırma neticesinde altı kişi tevkif edilmiştir. Mitralyözün aşırılmasına iştirak edenlerin hepsi de Kalaminde oturmaktadırlar. Ve başları da Arets adlı birisidir. Mars sens adlı olup ayni karargâhta asker olan adam, asıl mitralyözü aşırmağa, ve 30.000 Belçika frangı mukabilinde mitralyözü Alman hududuna getirmeğe memur edilmiştir.

Yapılan istiçvapta tevkif edilen altı casus suçlarını itiraf etmişlerdir. Bunlar arasında Battice adlı olan casus şark müstahkem mevkileri hakkında şayanı dikkat vesaike sahip bulunmakta idi.

Yedincisi casus Balkrynin karısıydı.

Japonyada zelzele

Ölenlerin pek çok olduğu sanılıyor

Londra, 24 — Tokyodan gelen bir habere nazaran cumartesi gecesi Formoz adasında şiddetli bir zelzele olmuştur. Muhtelif fasılalarla 30 saniye devam eden sarsıntı neticesinde birçok binalar yıkılmıştır. İnsan zayiatının da çok olduğu tahmin edilmektedir.

Somatrada da zelzele

Londra, 24 — Somatra adasında şiddetli bir zelzele olmuş ve neticede 9 kişi ölmüş, 20 kişi de yaralanmıştır.

Romanyada Faşist tethişçiler

Bir suikast teşebbüsü daha yaptılar

Bükreş, 25 (A.A.) — Havas ajansından:

Sağ cenah müntehası teşkilâtından olan "Demir muhafızlar„ tethişçi hareketlerine, suikastlerine devam etmektedirler.

Hatırlardadır ki bu teşkilâta mensup olan bir takım talebe, 1933 senesinde B. Duca'yı öldürmüşlerdi. Bunlar, daha geçenlerde muhalif bir teşekküle mensup olan mebuslardan Stoigesco ile Stelesco'yu da öldürmüşlerdir.

Dün zabıta, millî çiftçi fırkası umumî sekreteri B. Madgearo ile mezkûr fırka reisi B. Lupu'yu öldürmek tehdidinde bulunmuş olan beş tethişçiyi tevkif etmiştir.

B. Madgearo, Kral Karol'a bir telgraf çekerek, sol cenah partilerinde şiddetli bir aksülâmel uyandırmış olan bu tethiş hareketlerini protesto etmiştir.

Bulgar kralına suikast teşebbüsü

(Baş tarafı 1 incide)

rın içerisinde Protegerof grupuna mensup meşhur komiteci Ziatefi tanımışlar. Polis hemen Ziatefi tevkif etmek üzere Filibede evinde aramış ise de bulamamış. Çünkü Ziatef iki haftadanberi Sofyada imiş.

Polis Ziatefin evinde bir çok mühim vesaik bulmuştur. Sıkı araştırmalardan sonra polis en nihayet Ziatefi Sofyada bir arkadaşının evinde bulmuştur.

Ziatefden maada polis onun arkadaşlarından daha bir çok Makedonyalıları da tevkif etmiştir.

Büyük bir diplomasi gürültüye sebebiyet vermemek içiin polis kat'iyyen bu suikast işini matbuata aksettirmemiştir. Komiteçinin evinde bulunan vesaikte bir komşu devletin parmağı çok açık bir surette görünüyor imiş. Tevkif edilen bu komitecilerin sağ olup olmadıkları belli değil imiş.

Cemil Mahir

Halkevleri sporcuları

11 eylûlde Rusyaya gidiyorlar

İstanbul, İzmir, Ankara halkevlerinin sporcularından mürekkep bir kafile 11 eylûlde Sovyet Rusyaya gidecektir.

Takımların henüz kimlerden teşekkül edeceği malûm olmamakla beraber bu seyahate 20 futbolcu, 12 güreşçi, 6 eskrimci ve 4 bisikletçi gönderileceği muhakktır.

Gidecekler bu hafta içinde belli olacak ve gelecek hafta da antrenmanlara başlıyacaklardır.

Sporculardan başka idareci ve antrenör olarak da onbeş kişi gidecektir.

Almanların hazırlığı Sovyetlere karşı

Berlin, 25 (Radyo ile) — Bu sabahki gazeteler askerlik müddetini iki seneye çıkaran yeni emirname hakkında şayanı dikkat yazılar yazmaktadır. Bilâistisna bütün gazeteler dünyanın her tarafında komünist tehlikesinin büyümekte olduğunu ve Sovyet Rusyada da askerî faaliyetlere kuvvet verildiğini kaydederek Sovyetlerin harbe hazırlanmakta oldukları nı yazıyor ve bu hususta şu malûmatı neşrediyorlar:

"1929 senesinde Sovyetlerin harp bütçesi 850 milyon ruble iken, 1935 de 6500 milyona, 1936 da ise 14.815 milyon rubleye iblâğ edilmiştir.

Bundan başka Sovyetlerin yeni beş senelik programının askerî kısmına göre 8000 askerî tayyare ile 20 bin motör daha yapılacaktır. Bu programın tatbikine başlandığı gündenberi Sovyetler 4700 tayyare, 8000 askerî otomobil, 7000 muhtelif çapta top ile irili ufaklı 3200 mitralyöz imal etmişlerdir.

Son zamanlarda 21 yaşındaki gençler yerine 19 yaşındaki gençlerin silâh altına alınmasını temin eden kararın tatbiki neticesinde Sovyet ordusunun mevcudu 2 milyon artmıştır. Halihazırda Kızılordu 12 milyon kişilik muazzam bir kuvvet teşkil etmektedir.

Her gün biraz daha büyümekte olan Bolşevik tehlikesi karşısında Alman milletinin sükûn ve istirahatını temin etmek vazifesiyle mükellef bulunan Nazi fırkası her türlü ihtimale karşı koyabilecek tedbirler alacaktır.

Alman ordusu bir milyonu bulacak

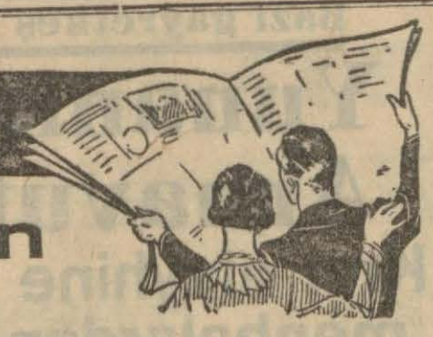
Berlin, 24 — Başvekil Hitler ile Harbiye Nazırı Feldmareşal Fon Blomberg'in imzası ile neşredilen bir tebliğde, bugünden itibaren Almanyada mecburî askerlik müddetinin 1 seneden 2 seneye çıkarıldığını bildirmektedir.

Salâhiyettar mahafil bu kararname ile Almanyanın hazerî ordusunun 600 binden 1 milyona çıkacağını söylemektedirler.

40 Sovyet tahtelbahiri Şimal denizine gitmiş

Berlin, 25 (Radyo ile) — DNB ajansına göre, 40 Sovyet tahtelbahiri Kronştat'tan hareket ederek şimal denizine gitmişlerdir. Bu haber Almanyada büyük bir alâka uyandırmıştır.

Hikâye

Arkadaşının annesi

Talât yemek odasına girdi. Annesi yemeğini bitirmiş, masa üzerinde bulunan elbise modelleri krokiler ve resimlerle uğraşıyordu. Genç, suvare kıyafetileydi.

Bayan Hamide merakla:

— Gene mi sokağa, Talât? diye sordu.

— Sana söylemiştim, anne, arkadaşım Cemile davetliyim.

Annesi başını salladı, ve içini çekti.

— Peki, yavrum, git. Sen gelinceye kadar, ben de bu yaz modelleri üzerinde çalışırım. Patron krokilerin yarına yetişmesini istiyor.

Sonra ilâve etti:

— Beni öpmeden mi gidiyorsun?

Bayan Cavide

İsteksizliğini gizliyen bir tavırla yaklaştı, annesini alnından öptü ve çıkıp gitti.

Bayan Hamide İstiklâl caddesindeki M... moda salonunda desinatör olarak çalışıyordu. Bir taraftan modellerin üzerinde uğraşıyor, bir taraftan da kendisine karşı hareketlerinde son günlerde büyük bir değişiklik, daha doğrusu bir garabet sezdiği on sekiz yaşındaki çocuğunu düşünüyor, bunun manasını izah etmeğe çalışıyordu. Anne, Ankarada çok sevdiği bir kadınla evlenmek üzere kocası tarafından bırakıldığı günden beri çocuğuna kıskançlığın da karışığ bir sevgiyle bağlanmış, oğlunu iyi bir adam olarak ortaya çıkarmak için kendini iş hayatına atmıştı..

Bakalorya imtihanlarını bitirmiş olan Talât, Mülkiye imtihanlarına girmeğe hazırlanıyordu. Bayan Hamide emeline kavuşmuştu. Fakat emeklerinin mükâfatını göreceği zamanlar henüz gelmemişti. Evlât, mütevazi hayatlarından, ve bu hayatın neticesi olan inzivadan doğan bir kırgınlık, bir nevi dargınlıkla annesinde endişe uyandıracak bir tarzda hareket ediyordu. Bilhassa, uzun zamandanberi oğlunun Cemillere — bu çocuk Talâtin mektep arkadaşı idi — çok sık gitmesinden kuşkulanıyordu. Çünkü, Cemilin annesi bayan Cavide, M... moda salonunun belli başlı müşterilerinden biriydi, bütün İstanbulu kendinden bahse sürükliyecek bir güzelliği vardı; ve güzel Talâtı, sık sık zengin ve mükellef apartımanına davet etmekte idi.

Bayan Hamide, bayan Cavideyi gayet iyi tanıyor, ikincisi de birincinin sergüzeştli hayatını çok yakından biliyordu. Çünkü, bir vakitler ikisi de ayni moda salonunda küçük birer işçi idiler. Fakat tali onları kısa zamanda biribirinden ayrı yollara saptırmıştı. Bayan Cavide Mısırlı bir zengin olan Abdüsselâmla evlenmişti, ve erken ölen kocasından büyük bir mirasa konmuştu.

Birkaç sene sonra, Cemil ve Talât lisede buluşmuşlar, iki iyi arkadaş olmuşlardı. Bu gece annesini soğuk bir tavırla yalnız bırakıp çıkması, Garden'de arkadaşı Cemil ile buluşmak içindi.

* * *

Talât, Gardene girdiği zaman varyete başlamıştı, ve salon hayli kalabalıktı. Gözlerile arkadaşını aradı, göremedi. Birden gözüne, çiçeklerle süslenmiş bir locada yalnız oturan, ve kendisine işaret eden bayan Cavide ilişti: Sevinmişti. Locaya doğru ilerledi, ve güzel kadının, yanında gösterdiği yere oturdu. Cemil, [illegible] smın yanına gitmişti.

Bayan Cavide, gülerek:

— Seni görmeden gidişine o kadar müteessir oldu ki, haber vermek için beni buraya yolladı.

Ve çapkınca bir eda ile ilâve etti:

— Onun yerine benim gelmiş olmam, sizi sıkmıyacak, sanırım.

Genç bilâkis çok memnun olacağını söyleyince:

— Sahih mi, dedi. Benim gibi ihtiyar bir kadının yanında geçireceğiniz saatler sıkıcı olmıyacak mı? Ah, çok naziksiniz!

Konuşma evvelâ kesik kesik, sonra daha hararetli bir hal aldı. Bayan Cavide, gencin başını döndürmek için her şeyi yapıyordu.

Güzel kadın, Talâta, görünür bir şaşkınlıkla, kendisile eve kadar gelmesini ve beraberce şampanya içmelerini teklif ettiği zaman isteğini derhal kabul ettirmişti. Gece, zengin bir aşk ibadetile geçti.

* * *

Talât eve döndüğü zaman, bayan Hamide işe gitmek üzere henüz evden çıkmıştı. Biraz yorgun olan genç yatağa uzandı. Ve derhal uyudu. Ancak öğleye doğru uyandı. Kalktı, tuvaletini yaptı; derhal, içinde, annesini görmek, ve onu temin etmek arzusu doğdu. Evden çıktı, tramvaya bindi, Parmakkapıda indi. Annesi de M... moda salonundan çıkmıştı. Caddede karşılaştılar.

Annesi neşeli bir tavırla:

— Yeni mi kalktın? dedi. Gece neye o kadar geç kaldın? Sen böyle şeyler yapmazdın!

— Hiç bir şey yok, emin ol anne! Sebebini sonra anlatırım. Şimdi, gel. Beraber yürüyelim. Bugün cumartesi, öğleden sonra işe gitmezsin. Haydi Bebe[illegible] yemeği yiyelim. Davetimi kabul eder misin?

— Beni öpmeden mi gidiyorsun?

— Elbet, yavrum. Hem de sevinçle.

Sarmaş dolaş birkaç adım yürüdüler. Üç dört metre ileride güzel bir otomobil durmuş güzel ve şık bir kadın inmişti. Onlara doğru geliyordu: Cavide.

Bayan Hamide ona doğru yürümek istedi — güzel kadın biraz miyoptu —, fakat Talât mani oldu.

— Hayır, anne! Bırak gitsin.

Anne hayretle:

— A, Talât! dedi. Bayan Cavide değilmi, arkadaşının annesi...

Başını önüne eğdi ve müteessir bir halle:

— Evet!.. Evet, acaip bir anne! dedi.

Sonra, annesinin elini tuttu ve ihtirasla öperek:

— Anne, asıl anne sensin.. Bir anne.. Benim annem.. Gözleri yaşaran Bayan Hamide:

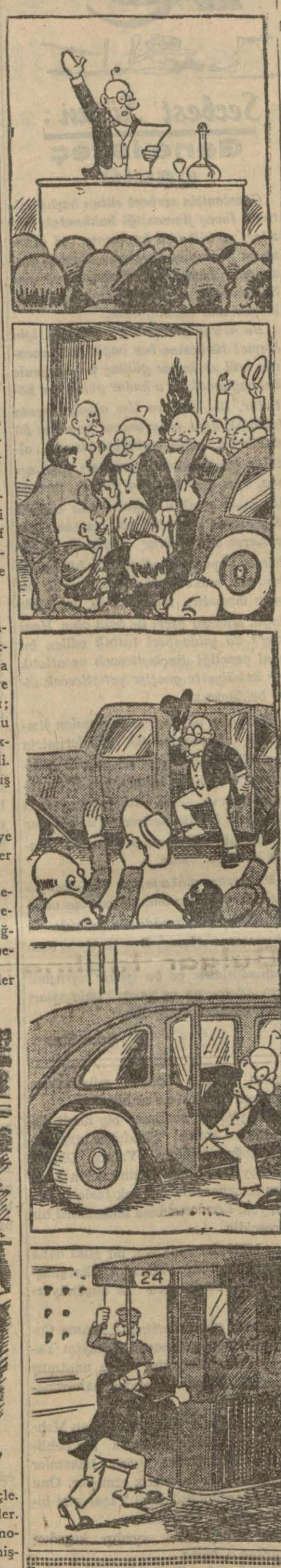
— Yavrum, bugün bana hergünkünden daha yakınsın..

* * *

Biribirlerinin kolunda sessizce yürümeğe devam ettiler. Annesi, hâlâ itirafa cesaret edemiyordu, bu birden değişmiş bir surette hissediyordu ki, çocuğu yeniden annesine dönmektedir, ve annesi de ona kalbinde epeydenberi boşalan yerini tekrar vermektedir.

Nah CEM

Tonton amca

Acele satılık ev ve bostan

Eyüp Arpaemini mahallesinde Tekke sokağında 22 numaralı altı odalı yüz yirmi beş arşın bahçeli ahşap bir ev ile bu evin önünde türlü meyveli ve sebze yetiştirmeğe elverişli biri büyük öteki küçük iki havuzlu bir bostan kuyulu ve iki buçuk masura suyu olan on iki dönüm mülk bostan acele satılıktır. Görmek istiyenler o mahallede polislikten mütekait Bay Halile, pazarlık için Kadıköy Vişne sokak 33 numaralı eve müracaat.

Günün Gününe Tarih

Yazan : Niyazi Ahmet

72 sene evvel bugün

Meşhur Hocapaşa yangını oldu

Yüzden fazla saray, beş bin ev yandı. Halk günlerce aç susuz dolaştı

138 sene evvel bugün

Rus amiralı Uçakof İstanbula geldi

Bugün, tam 72 sene evvel Hocapaşada çıkan bir yangından bahsedeceğim. Bu yazı, okuyucularıma İstanbulda yangının ne demek olduğunu anlatabilecektir sanıyorum. İstanbulu mahveden yangınların çok büyükleri vardır. Haliçten başlıyarak Marmara denizine kadar uzayan ateş, zaman olmuştur, ki İstanbulun yarısını silip süpürmüştür.

1864 yılı 25 Ağustos günü çıkan yangın ianlatalım:

Ateş Hocapaşa civarında Elvan mahallesinde bir kahvenin üstünde oturan Halil efendinin odasından çıktı. Bu yangında "Ceridei Havadis,. in de matbaası yanmıştı. Gazete, yangından sonra çıkardığı nüshasında şunları yazıyor:

"Kıvılcımlar rüzgârın yardımı ile etrafa sirayet ederek yer ve gök ateş içinde kaldı. Alevler Cağaloğlu ve Tavukpazarına ilerledi. Çenberlitaş, Divanyolu, Gedikpaşa, Kadırga, Kumkapı bu alevlerle yalanmaktan kurtulamadı. Sultanahmet meydanındaki Kılıçhane önlerine kadar her şey kül oldu. Yirmi saat, çatırtı ve bağırışma dinmedi.,,

Yangın İstanbulun en kalabalık yerlerinde çıkmıştı. En büyük paşa konakları buralarda bulunuyordu. Büyük konakların sayısı yüzü geçiyordu. Hepsi mahvoldu. Diğer yanan evlerin miktarı beş binden fazlaydı. Binlerce halk sokak ortasında kaldı.

Yangından evvel İstanbul büyük bir koleranın tehdidi altında idi. Şehirde bulunan hamalların çoğu hastalık yüzünden İstanbulu terketmiş bulunuyorlardı. Günlerce hamal bulmak mümkün olmadı. En nihayet felâketzedelerin eşyaları bir tabur asker vasıtasiyle taşıtıldı.

Yangın bir de ev buhranı doğurmuştu. Birçok ev sahipleri bire on kira istemeğe başladılar. Hükûmet, bütün ve kiraya verilebilecek evleri tetkik ettirdi. Muhtekirleri serbest bırakmadı. Fakat sokak ortasında parasız, pulsuz kalanlar aylarca yardım komisyonundan karın doyuracak kadar bir para alarak perişan bir halde yaşadılar.

Uçakofa verilen hediye

1798 yılı 25 Ağutos günü, 138 sene evvel bugün, meşhur Rus Amirali Uçakof, İstanbul limanında büyük bir tezahüratla karşılanıyordu. Padişah, Amirali kabul etti ve kendisine gayet kıymetli bir pırlantalı sigara kutusu hediye etti. Zabitlere iki bin altın dağıttı.

Bu karşılamanın sebebi, Türk — Rus donanmasının Mısırı zapteden Fransızlar üzerine sevkedilmesine karar verilmiş olmasıydı.

Uçakof filosu alt hattı harp gemisi, yedi fırkateyn ve üç brikten mürekkepti. İstanbulda dört hattı harp gemisi, altı fırkateyn ve on üç ufak gemiden mürekkep bir Türk filosu kendisine iltihak etti.

Uçakof, bu harplerde pek az âmirale nasip olan bir şan ve zafer kazandı. Akdenizde Serigo, Zanta, Kefalonya ve Santaellavro adalarını zaptetti. Rus çarı, bütün Rus zabitlerine ikramiyeler verdi. Amirale hayatının sonuna kadar maaş bağlattı.

Kanadada işsizlik

Hükûmetin en son neşrettiği istatistiklerden anlaşıldığına göre Kanada ahalisinin onda biri işsizdir.

Yeni neşriyat

İnsan

Meşhur Polhan'ın derin tetkikatının Naci Ecer kalemile çok itinalı tercümesidir. Eserin felsefi değeri hakkında ne söylense azdır. Hararetle tavsiye ederiz. 50 kuruş

HABER
AKŞAM POSTASI
İDARE EVİ
Istanbul Ankara Caddesi
Posta kutusu : Istanbul 214
Telgraf adresi : Istanbul HABER
Yazı işleri telefonu : 23872
İdare ve ilân " : 24370

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	730 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

Sahibi ve Neşriyat Müdürü:
Hasan Rasim Us
Basıldığı yer (VAKIT) matbaası

Deniz altı klübü senelik toplanmasını yaptı

Fransa sabık başvekilinin oğlu Jan Painleve bir eğlence toplantısı yapmağa karar verince davet edeceği misafirlerinin suya ördek misali dalabilecklerden olmasına dikkat eder. Fotoğrafa bakıpta mösyö Painleveyi parasını tuhaf işler uğrunda harcıyan delikanlılardan sanmayınız. O ciddi bir ilim adamıdır ve tetkik sahası suların dibi olduğu için, Akdeniz kıyısındaki St. Rafael de bir "denizaltı kulübü,, tesis etmiştir.

Gördüğünüz maskeleri yüzlerine takanlar deniz dibinde yirmi dakika

SPOR

Pehlivan nasıl yetişir?

Mülâyim hayatını ve son dedikodular hakkında düşündüklerini anlatıyor

Memleketimizde eskiden beri ehemmiyet verilmekte olan güreşlere, Cim Londosun yaptığı müsabakadan sonra Türk pehlivanlarının da meydan okumasile birkat daha alâka uyandığı malûmdur.

Bir pehlivanın nasıl çalıştığını ve nasıl yetiştiğini öğrenmek, son dedikodular hakkındaki fikirlerini anlamak için güreşçilerimizle görüşmeği faydalı bul dum.

İlk olarak Mülâyimle konuştuk:

— Ben tam otuz dört sene evvel Üsküpte doğdum. diye başlayarak hayatını şöylece anlattı:

Küçük yaşta iken çobandım. Her gün köyden koyunları toplar, dağ, tepe dolaşırdım. Tabiî benim gibi birçok çoban arkadaşlarım da vardı. Henüz on iki yaşında idim ki çoban olan arkadaşları da, beni de bir güreş merakıdır sardı.

Koyunlarımızı başıboş bırakır, kırlar da biribirimizle güreşirdik. Büyüklerimiz de bizleri biribirimize tutuşturmak için uğraşırlar, biz güreşirken onlar da seyrederlerdi. 16 yaşıma kadar böyle geçti. On altı yaşımda iken, diğer küçük güreşçilerden daha üstün olduğumu gören ağabeylerim beni pehlivan olarak yetiştirmeğe karar verdiler.

Çobanlığı bıraktım. Bir, bir buçuk sene çalıştıktan sonra, ki aşağı yukarı 17—18 yaşına gelmiştim. Pehlivan oldum. Kisbet giydim ve derhal başa güreşmeğe başladım.

— Bu bir buçuk sene nasıl çalıştın. çobanken vücudun bugünkü gibi iri miydi, bu vücuda nasıl malik oldun? Akrabalarından pehlivan olan var mıdır?

— Pehlivan olmadan evvel çok cılız bir çocuktum. Ailem arasında pehlivan yoktu, zaten Dinarlıdan başka babadan evlâda geçen güreşçiçlik illeti yoktur. Fakat dediğim gibi ailem pehlivan olma mı kararlaştırınca beni derhal hapsettiler. Ben uyurken bile başımda birisi bekliyordu. Sokağa kat'iyyen yalnız bırakmazlardı. Bol bol yemek yerdim. Böyle ce irileşmeğe; başladım. İnsan beside olunca tabiî ki şişmanlar.

— Nè gibi yemekler yiyordun, diye sordum. Mülâyim benim bu sualimi lüzumsuz bulmuş olacaktı ki şöyle cevap verdi:

— Canım, yemeğin ne gibisi olur mu, İnsanın canı ne isterse onu yer. Yeter ki can istesin.

Bol et ve sebze yiyor, bazı günler de tuz ekmek canım istiyordu; o gün de öylece karnımı doyuruyordum. İdmanlara gelince haftada iki veyahut üç kere egzersiz yapardım, hâlâ da yaparım ya.. Nitekim bugün öğleden sonra idmana gideceğim. Ve hergün sabah erkenden muhakkak bir saat yürürüm.

— İdmanları nasıl yaparsın?

— Ben hem alaturka hem alafranga güreşirim. Şimdi yağsız idman yapıyorum. Fakat eskiden yani daha memleket te iken ve yeni pehlivan olduğum zamanlar idmanları yağlı yapardım.

Zaten yağlı idman yapmak mecburîdir. Çünkü iki saat veyahut daha fazla süren alaturka küreşi yağsız olarak yap mak mümkün değildir. Alaturka güreş toprak üstünde yapıldığı için çok zordur. Şimdi daha ziyade serbest güreşe çalışıyorum.

Pehlivanlık sayesinde bütün dünyayı gezdim; Avrupayı, Amerikayı gördüm. Eğer pehlivan olmasaydım şimdi köyüm de gene çoban olarak kalacak, hiçbir şey görmiyecektim velhasıl hayatımdan memnunum.

Fakat bu işte en mühim şey vücuda çok mükemmel bakmaktır. Bir pehlivanın en iyi zamanı 25—30 yaşları arasındadır. 30 dan sonra durur. 35 den sonra düşmeğe başlar. 40 dan sonra artık güreşemez.

— Şimdiye kadar tutuştuğun güreşlerin blânçosunu yapabilir misin?

— Çok güreş yaptım ne yalan söyliyeyim, yendim, ve yenildim.

Fakat galibiyetim daha çoktur. Meselâ Kara Aliye iki defa galip geldim. Bir defa da mağlûp oldum. Birçok güreşlerde daima berabere kaldım. Geçen haftaki güreşi sizde gördünüz; berabere miydik, yoksa o mu galipti? Bunu size bırakıyorum.

Sonra o meşhur Tekirdağlı ile belki yüz güreş yaptım, bunlardan yalnız ikisinde mağlûp oldum, bir kere de berabere kaldım. Fakat o, hâlâ söyleyip duruyor. Üç haftadır stadyomda kendisini bekledik ortaya çıkmadı. Bizim pehlivanların en kötü tarafı zaten bu.. Kahvelerde ev matbaalarda fazla konuşuruz.

Mülâyim pehlivanın son resimlerinden biri

— Son Dinarlı - Kara Ali müsabakası için ne düşünüyorsun? Kara Ali sakat kolile nasıl güreşti?

Bu sualime Mülâyim bir hayli kızdı. Ve sinirli sinirli cevap vererek:

— Kara Ali kendi kafasından yenildi. dedi.

Kolunun incilmiş odluğunu pekâlâ biliyordu. Dinarlıdan kaçtı derler diye ringe çıktı. Bu ne kadar yanlış düşüncedir.

Neticede ne oldu? Hem kolu büsbütün kırıldı, hem de hâkim güreştiği müsabakada mağlûp sayıldı.

Fakat şu da var ki Dinarlı, Aliye fenalık yapmak istemedi ve sakat kolunu hırpalamadı.

Dinarlı da teknik bir pehlivan olmasına rağmen ring de canbazlık yapması başı üstünde kaçması kendisine güvenmediğini gösterir. Vakıa seyirciler bu halleri beğeniyorlar ama.. Kuvvetli ve kendisine emin bir pehlivan karşısındakinden hiçbir vakit kaçmaz.

— Geçen gün dünya şampiyonu Yaşarla konuşurken Yaşar evlenmiyeceğini çünkü evlenirse güreşten ayrılmak mecburiyetinde olacağını söylemişti, sen ne dersin?

Bu sorguma Mülâyim nedense birden cevap vermedi yüzü biraz kızardı ve:

— Yanlış dedi, ben 19 yaşında yani tam güreşe başladığım zaman evlendim. Şimdi çocuğum da var. Evlilik güreşmeğe dokunmaz, yalnız dikkat etmek lâzımdır. Fazla çapkınlık çok fena şeydir.

Ben çocuğumu pehlivan yapmıyacağım. Çok sevdiğim futbolu öğrettireceğim, kardeşimin oğlu var onu pehlivan yetiştireceğim iki sene sonra ikisi de İstanbula gelecekler, o vakit kardeşimin çocuğunu bizzat kendim çalıştıracağım.

— Cim Londos hakkında ne düşünüyorsun, Dinarlı Londos müsabakası yapılırsa neticesi ne olabilir?

Mülâyim bu sualime bir hayli düşündükten sonra! "Şimdiden atıp tutmak doğru değildir. Yalnız Dinarlı için söylemiyorum. Bizimkilerin Londosu kazanacaklarına pek fazla itimadım yok. Londos cidden mükemmel bir güreşçidir.

— Mülâyim sana son bir sual daha soracağım, olimpiyatlardaki karşılaşmalar hakkında sen ne düşünüyorsun?

Amatör güreşçilerimizi bilhassa Çoban Mehmedi çok seven Mülâyim Yaşarın muvaffakiyetini adeta unutmuş olacak ki derhal Çobandan bahsetmeğe başladı.

— Çok yazık oldu, çok.. Çoban Mehmet bugün Türkiyde eşsiz bir pehlivandır. İşittiğimize göre hakemler kendisine çok haksızlık etmişler. Onu dünya dördüncüsü değil Yaşar gibi birinci görmek isterdim.,,

Ben Mülâyimden ayrılıp kapıdan çıkarken o, hâlâ:

"Yazık oldu, Çoban fevkalâde bir pehlivandır,, diyordu.

O. M. K.

Serbest Sütun: Gene İsveç usulü

Gazetenizin serbest sütun başlığı altında İsveç jimnastiği hakkındaki yazıları ve bilhassa hayatının 45 yılını spora hasreden öğretmen Mazhar Kazancının İsveç usulü jimnastik ve spor hakkındaki yazılarını okudukça gençlik namına seviniyorum.

Bu asırda kızına koca bulmak için kısmet türbesine bez bağlayan annenin hali ne kadar gülünç ise bu usule bel bağlamak da o kadar gülünç ve kötüdür. İlk, orta ve lise okullarımızda haftalık ders programına koyulan 50 dakikalık beden terbiyesi kisvesi altında elleri yukarı, bacakları yana açma, ağzı açıp kapama vücudu terbiye ise bunu günlük hayatımızda esnediğimiz ve gerindiğimiz zaman bile yüzlerce defa tekrar edyioruz. Eğer bunun faydasını görseydik bütün insanların mükemmel vücuda malik olması lâzımdır. Ne yazık ki bu böyle değil. Müessir eseri ile belli olur. Hani eser? 25 yıldanberi tatbik edilen bu usul gençliği dinçleştirecek ve atletik bir kabiliyette gençler yetiştirecek diye bekliyoruz.

Her yılın mayıs ayında yapılan jimnastik bayramındaki gençlerimizin ahenkli hareketlerini ve atletik kabiliyetlerini görüp kazancımızı iftiharla seyrediyoruz. 936 olimpiyatlarındaki aldığımız birkaç neticede Türkün ve gençliğinin asîl kanındaki irsî ve yaratıcı kabiliyettendir.

Muhterem alâkadarlar Türk gençliğini seviyorsanız onu her alanda olduğu gibi spor alanında da yükseltmek istiyorsanız Alman, Rus ve Amerikan jimnastiğini, yaşamasını dünyanın en uyanını alalım ve bu işlerle uğraşanların adetçe az ve fakat anlayışları üstün olanlarını seçelim.

Saim Ezer

Bazı gayretkeş gazetelere cevap:

Yunanistanda da Arnavutlukta da

Kral aleyhine çıktığı bir çok menbalardan haber verilen ihtilâller tekzip ediliyor

Atinadan Londraya oradan da Parise giden şöyle bir haberi dün son dakikada alıp "Yunanistan menabii bu havadisi ne teyit, ne de tekzip etmişlerdir,, diye ihtiyat kaydile dercetmiştik: Yunanistanın şimalinde krala karşı bir ihtilâl çıkmış; zabitler tevkif edilmiş, yeni kuvvetler seferber edilmiş...

Yine dün bizim saatimizde çıkan Fransızca ve Rumca gazeteler aynı mealde "Yunanistanda isyan,, haberini verdiler. Bu sabahki "Cumhuriyet,, böyle bir isyanın Paris radyosunda verildiğini, "Açık Söz,, ise Berlin menabiinden intişar ettiğini yazıyor.

Fakat işin garibi, yine aynı "Açık Söz,, gazetesi, "HABERİN verdiği haber yalandır,, başlığını kullanmaktadır.

Gerçi, Yunanistanda bir isyanın çıkmadığını aradan yirmi dört saat geçtikten sonra, tahkik etmek kabil olabiliyor, lâkin, dünyanın birçok yerlerinde işitilen bir haberi - ihtiyatı kayıtalr da serdederek - yazmamış olsaydık, gazetecilik vazifemizi görmemiş olurduk.

Gazeteci, duyduğu havadisi, en son ve katî şeklile teyit edilsin diye bekliyecek olursa, pek o kadar taze haber vermeğe imkân kalmaz. Çünkü bazı hâdiseler vardır ki, tam hakikî şekillerinin anlaşılması için, aradan hatta asırlar geçmek icap eder.

* * *

Yunanistandaki ihtilâl haberi, Arnavutluk kralına karşı isyan haberinden galat olarak dünyaya yayılmıştır. Kaldı ki, bu da bizi tekzip eden sabah refiklerimiz tarafından dercedildiği halde, Arnavutlukça tekzip olunmuştur. Öyleyse, biz ne diyelim?

Ajansın telgrafları şöyledir:

Paris 24 — Matin gazetesinin Atinadan alarak neşrettiği bir telgrafa göre, şimalî Arnavutlukta kral Zogyuya karşı bir isyan hareketi çıkarmıştır. İdarei örfiye ilân edilmiş ve bazı zabitler tevkif olunmuştur. Her ihtimale karşı koymak üzere iki fırka seferber bir hale getirilmiştir.

Tiran 24 (A.A.) — Arnavutluk matbuat bürosu, Arnavutlukta isyan çıktığına dair yabancı gazeteler tarafından verilen haberleri katî surette yalanmakta ve bütün memlekette tam bir sükûnun hüküm sürmekte olduğunu tasrih eylemektedir.

* * *

Bizi tekzip eden bazı sabah gazeteleri, biraz zihin yormuş olsalardı bu iki hâdise arasındaki benzerliği keşfeder ve nenin neden galat olduğunu anlarlardı.

NOT:

Son Posta refikimize gelince, o da, bize açtmak vesilesini bulmakla bahtiyardır. Ağzı kulaklarına varıyor!

Öyleyse, biz de şunu işaret edelim: Gene dünkü gazetemizde, Sovyet divanı harbinin kararları vardı. Bunu bir saat yedi buçukta haber alıp makalesini bile yazdık. Halbuki, bir akşam gazetesi olan Son Posta ayni havadisi ancak bugün yazıyor. Hiç olmazsa, onda da "Bizim vaktinde öğrenemediğimiz, fakat Haberin dün tafsilâtile verdiği haber doğru çıktı!,, diye bir kayıt koysaydı...

Yüzme müsabakaları

Karamürsel (Özel) — Yeni inşa edilen yüzme havuzunun açılma töreni ile beraber bölge birincilik müsabakaları yapılmıştır. Bu merasimde Kocaeli İlbayı Hâmit Oskey, ce süvari müfettişi ve 31 inci tüm komutanı Tuğgeneral Mürsel bulunmuşlar havuzun açılışını bizzat İlbay Hâmit Oskey yapmıştır. Merasime Gençler birliği müzikasının çaldığı istiklâl marşı ve ilbayın kısa bir nnutkundan sonra müsabakalara başlanmıştır.

100 metre serbest

1 Mehmet, Karamürsel derece 1,15.
2. Nuri Akyeşil İzmit derece 1.38
3. Rasim İdmanyurdu İzmit derece 1.58

200 metre serbest

İsmail Karamürsel derece 2.43
Fuat İzmit İdman yurdu derece 3.59
Halim Akyeşil derece 4.21

100 sırt üstü

Yusuf Karamürsel, derece 1.32
Diğer iki müsabık müsabaka harici edilmiştir.

400 serbest

Mehmet Karamürsel derece 6.33
Mitat Akyeşil İzmit derece 9.35
Mehmet İzmit İdman yurdu derece 9.35 1/2

1000 serbest

İsmail Karamürsel derece 25.3.4
Nihat İzmit Akyeşil derece 27.3.5

Diğer müsabıklar yarışı bitirememişlerdir.

200 kurbağlama

Yusuf Karamürsel derece 3.12 yeni Türkiye rekoru,

Hüsamettin Akyeşil derece 4,14

Necdet İdman yurdu derece 4.17.

Karamürselden Yusuf eskiden kendisine ait olan 3.14 Türkiye rekorunu Ekarte etmiştir.

4 X 200 bayrak

1 — Karamürsel takım: Mehmet, Ihsan, İsmail,

2 — Akyeşil takım: Basri, Nuri, Hüsamettin, Reşit,

3 — İdman yurdu takım: Fuat, Kemal, Adnan, Refik.

Müsabakalardan sonra bir çay ziyafeti verilmiştir.

A. Sait NİL

Yeni 800 metre dünya rekoru

Berlin olimpiyatlarından sonra memleketlerine dönen sporcular muhtelif şehirlere uğrayarak müsabakalar yapmaktadırlar.

Netekim İstokholmde Amerikalı atletler yaptıkları müsabakalarda 800 metre dünya rekorunu kırmağa muvaffak olmuşlardır.

İngiliz Haınpson ile Amerikalı İstmana ait oaln eski 1,49 8/10 luk rekoru Amerikalı Kaningan 1.49 7/10 a indirmiştir.

Bu müsabakanın ikincisi İngiliz Powel üçüncüsü de İtalyan Lanzidir.

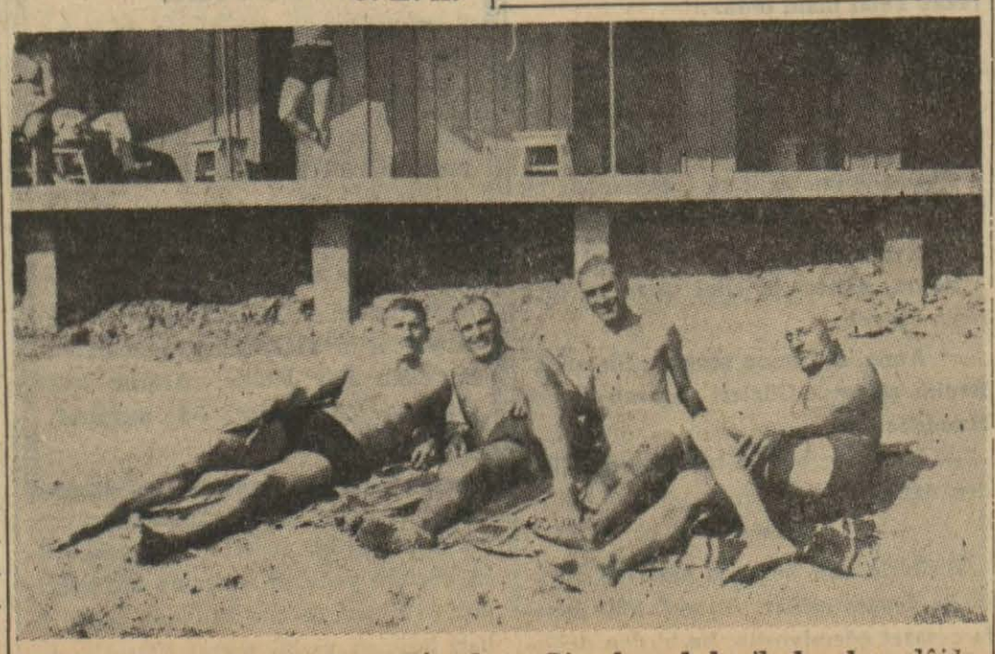
Fransada futbol maçları

Paris, 25 (A.A.) — Marsilyada Olempik klübünün futbol takımı, Sofyanın Slavya takımını ikiye karşı sekiz golle yenmiştir.

Metz şehrinde Metz takımı Cenevrenin Servette takımını döre karşı beşle yenmiştir.

Moda klübünün kongresi

Moda Deniz klübünden: Deniz klübü nizamnamesine göre umumî heyet toplantısı 31—8—936 pazartesi günü saat altıda deniz klübünde yapılacağından azaların o gün söylenen saatte gelmeleri.

Mülâyim Yunanistanda iken Dinarlı ve Dinarlının babasile beraber plâjda

Dil Kurultayı başladı

Dünkü celsede Kültür Bakanile Bayan Afet ve profesör Yusuf Ziya söylevler verdiler

Üçüncü Dil Kurultayı dün dolmabahçe sarayında Atatürkün huzurile açıldı. Saat tam on dörtte Atatürk, beraberinde Başbakan General İsmet İnönü ve Londra büyük elçimiz Fethi oldu ğu halde, kendilerine ayrılmış olan makama geldiler. Ve o sırada istiklâl marşı çalınmağa başladı.

İstiklâl marşı dinlendikten sonra büyük salon şiddetli bir alkış tufanı ile inledi.

Türk Dil Kurumu başkanı bulunan Kültür bakanı Saffet Arıkan önce kurultayı açma nutku söyledi. Müteakiben Dil kurumu genel sekreteri İbrahim Necmi Dilmen, reis intihap edileceğini söyliyerek Kültür bakanı Saffet Arıkanı teklif etti. Teklifin ittifakla kabul edilmesi üzerine Saffet Arıkan bu defa ikinci kurultayın reisi sıfatile ayrıca bir nutuk söyledi.

Ondan sonra asbaşkanlar ve sekreterler, seçildiler. Asbaşkanlık ve sekreterliğe bu yıl kadınlardan da namzet gösterilmişti. Neticede asbaşkanlıklardan birine Türk tarih kurumu asbaşkanı Bayan Afet diğerine kamutay asbaşkanı Nuri Conker seçildiler. Sekreterliklere ise saylavlardan Esma Nayman, ve Faik Reşitle, Zerrin ittifakla intihap olundular.

Bayan Afet asbaşkanı seçildikten sonra bu defaki kurultayın seçim şeklindeki manayı ve eski Türklerin güneşle olan sembolik münasebetini anlatan çok veciz bir söylev verdi.

Bayan Afetten sonra genel sekreter İbrahim Necmi Dilmen Türk Dil Kurumunun iki yıllık faaliyet raporunu okudu. Ve rapor kabul olundu ve celse yarım saat için tatil edildi.

İki celse arasında Atatürke kurultaya davetli yabancı bilginlerden bazıları takdim olunmuş ve Büyük Önder, bunlardan Hiler dö Barinton ile uzun uzadıya konuşmuştur.

Bilgin Sümercenin bütün dillerin anası olduğu üzerinde ilmî neşriyatile tanınmıştır. Kurultayda da bu mevzua dair bir tebliğde bulunacaktı.

Kendi ifadesine göre neşriyatının önümüzdeki sayıları, bütün dünya dillerinin anası olduğu ilmen sabit olan Sümercenin de Türkçeden başka bir dil olmadığı yolundaki Türk tezine daha ziyade yaklaşmış bulunacaktır.

İkinci celsede

İkinci celsede Atatürkün locasında general İsmet İnönü, Londra büyük elçisi Fethi ve Türk Tarih Kurumu asbaşkanı Bayan Afet bulunuyordu.

Bu celse ruzname mucibince ilmî ve idarî komisyonların seçilmesile başla - dı. Ve İbrahim Necmi Dilmenin tezlerin tasnif ve teşhiri hakkında küçük bir izahından sonra profesör Yusuf Ziya Özer Güneş - dil teorisine esaslı bir mukaddeme teşkil edecek olan tezini okudu. Yusuf Ziya Özerin tezi saat beş buçukta bitmişti. Müteakiben memleketin içinden ve dışından kurultaya gelen tebrik telgrafları okundu. Bugün saat on dörtte yeniden toplanılmak üzere celse tatil edildi.

Kurultayda verilen söylevler

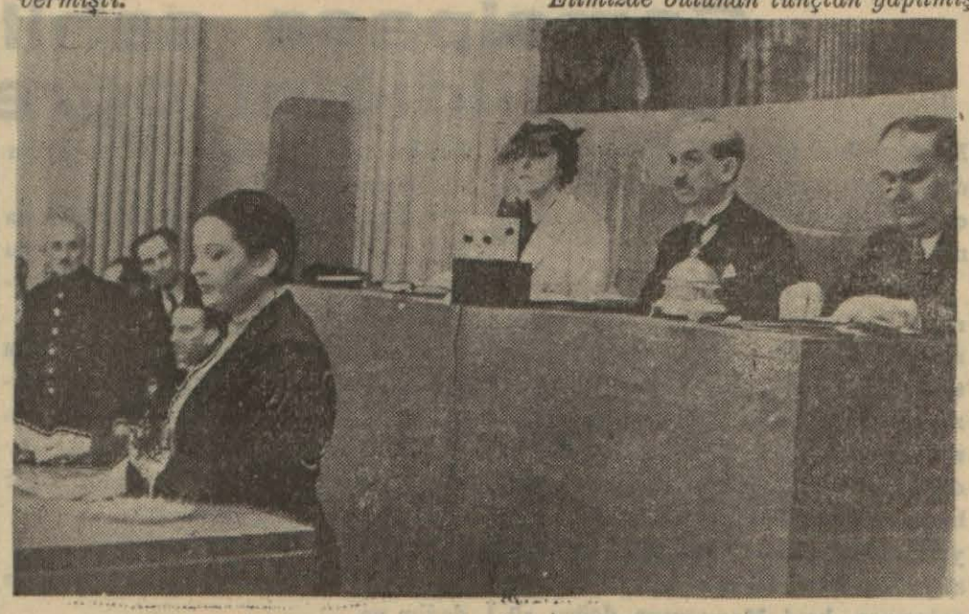
Kültür bakanı Saffet Arıkan, Kurultay başkanlığına seçildikten sonra şu söylevi vermiştir:

KURULTAY BAŞKANININ SÖYLEVİ

"Sayın arkadaşlarım. Üçüncü dil Kurıdtayı başkanlığına seçmek suretile verdiğiniz onura teşekkür ederim.

Türk Dil çalışmaları bir yandan bütün ilim dünyasında Türk milletinin henüz tanınmamış olan yüksek varlığını yalnız Ural — Altay grupunun değil, İndo — Öropen ve Semitik adları altına alınan bütün kültürel dillerin de anakaynağı olduğunu tanımak, öte yandan da yurt içinde yazı ve bilgi diliyle konuşma dili arasında elden geldiği kadar çok ve çabuk yakınlık ve bağlılık yaratmak gibi iki yüksek ödevi üzerine almıştır.

Böyle her ikisi de ayrı ayrı birer verim olan ağır ve yüksek çalışmaları nizamlamak işi de Dil kurultayının işidir. Birinci ve ikinci Dil kurultayları daha çok pratik amaçlar üzerinde çalışarak kuruma ve yurda yönergeler vermişti.

Kurultay asbaşkanı Profesör Bayan Afet söylevini verirken

Bu üçüncü kurultayın konusu Türk dili tezinin bütün dünyaya tamtılmasıdır. Filozofik, siyantifik, lenguistik esaslarla ortaya konan ve on aydanberi yapılan tatbiklerde şaşmaz bir ölçü olduğunu gösteren yeni Türk dil teorisini bu kurultayda bütün inceliklerile hep birlikte görüp öğreneceğiz.

Yalnız yurdumuzu değil, bütün ilim dünyasını ilgilendiren bu toplantımızda bulunmak şerefini bize veren Sovyet Birliği, İngiliz, Fransız, Alman, Avusturyalı, Macar, Polone, Japon, İtalyan, Bulgar bilginlerine Kurultay adına hoş geldiniz derim.

Kendilerinin çalışmalarımıza ortaklık etmesi bizim için hem bir onur, hem de ilim dünyasile elele bulunmak gibi büyük bir fayda temin etmektedir.

Yurdun her yerinden gelen sayın Kurultay üyelerini içimizde bulunan Halkevi ve basın delegelerini saygılarla selâmlarım.

Bütün bu kültür hareketlerinin en başında hepimize ışık saçan Ulu Önder Atatürkün yüce önünde saygı ve sevgi ile eğilerek işe başlarım.,,

Bayan Âfetin nutku

Atatürk;

Baylar, Bayanlar!, Yüksek huzurunuzda söyliyeceklerim iki noktaya ait olacaktır: Biri beni, arkadaşlarımı dil kurultayı başkanlık kurumuna seçtiğiniz için, bundan dolayı kendi namıma ve arkadaşlarım namına teşekkür ederim.

Hakkımızdaki takdirinizi hürmetle karşılarız. Verdiğiniz vazifeleri yardımınıza güvenerek başarmağa çalışacağız.

Bu seçim, Türk inkılâbının, Atatürk rejiminin kurduğu erkek - kadın birliğini gösteren bir işaret olmuştur. Asbaşkanlık ve sekreterlik makamları Bayanlarla Baylar arasında bölünmüş oldu.

Türk inkılâbının her cephesinde olduğu gibi, dil hareketlerinde de Türk kadınına yer verilmesindeki ince dikkat, Türk kadınlığının kurultaya saygısını bir kat daha yükseltmiştir.

İkinci noktaya ait sözlerim asbaşkanı bulunduğum Türk Tarih kurumu adına olacaktır.

Sayın kurultay hatırlar: Bundan dört yıl önce ilk dil kurultayına Türk tarih kurumu demişti ki:

"Zamanımızda yaşamak istiyen milletler, tarihlerine, tarihleri herşeyde yaşatan dillerine, sağlam sarılırlar.

Dil bilgisi tarihin en uzak en karanlık köşelerini aydınlatır.,,

Türk tarih kurumu ikinci dil Kurultayında da şunu demişti:

"Bu kürsü, önünde ateş yakılan bir mihraptır.,,

Arkadaşlar!

Asırlık işleri yıllara sığdıran Türk inkılâbı, kendi mihrabının, bizzat güneş olduğunu bulmuştur.

Tarih yolculuğunda, güneşin ilham izlerine en çok biz tesadüf ediyoruz. Türk ırkı kültürünü öyle bir yerde kurdu ki orada güneş ona en verimli oldu. İlk yurttan ayrılmıya mecbur olan Türkler, başlıca göç yolları için, gene güneşin kılavuzluğundan istifade ettiler.

Doğu ve Batı illerine yayıldılar. O genis ülkelerde yüksek varlıklarının ebedi vesikaalrını bıraktılar.

Öz yurdumuz, Anadolunun ilk kültürünü kuran cetlerimiz, Etiler de güneşi sembolize ettiler. Onu san'atlarının inceliklerinde mevzu aldılar. Türk tarih inceliklerinde Alacahöyükte yaptığı hafriyatta bulunmuş olan muhtelif güneş kursları bu hakikatin inkâr kabul etmez vesikalarındandır.

Elimizde bulunan tunçtan yapılmış bu güneş sembolü kurslar Etilerin en eski devirlerine aittir. Türlü türlü hendesî şekillerde süslü olan bu güneş kursları Türk fikir ve san'at sembolü olarak tarihimizde önemli yer alacaktır.

Kurultayda müzakereleri dinliyen davetli ve üyeler

Türk tarihi, Türk ırkını ancak müsbet ilim belgelerile bulur. Türk dili bunlardan en önemlisidir .

Bugünkü ilim dünyası içinde dili ırk için esas kabul etmiyen âlimler yok değildir. Bu esas belki bazı camialar için doğru olabilir. Fakat Türk dili için aslâ..

Türkün tarihi varlığını ve bu varlığın dünyadaki yaygınlığını Türk dilinin orijinalliği bilhassa çok açık bir kesinlikle göstermektedir. Bu itibarla Türk tarih kurumu, Türk dil kurumunun, kendinden ayrılmaz eşidir. Bu iki kurum, birlikte yükselmesi, birbirini tamamlaması icap eden iki âbidedir. Türk tarih kurumu, işte bu inanladır ki, Türk dili kurumunun kurultayını büyük saygı ile selâmlar ve onun dil bakımından olduğu kadar, tarih bakımından da ilmi verimler almasını diler.

Bize her hususta güneş olan büyük Türkün zekâ ışıkları karşısında tazimle eğilirim.,,

Komisyon azaları

Kurultayın ikinci celsesinde seçilen komisyon azaları şunlardır:

GÜNEŞ DİL TEORİSİ VE DİL KARŞILAŞTIRMALARI KOMİSYONU

Profesör Abdülkadir İnan, B. Agop Dilaçar, B. Ahmet Cevat Emre, B. Anagtostopulos, doktor Bartalini, doktor Bombaçi, B. Ercüment Ekrem Talû, Bayan Esma Nayman, doktor Gize, Haci Gabidulin, Hasan Cemil Çambel, profesör Hasan Reşit Tankut, profesör Hiler dö Barenton, Hüseyin Namık Orkun, profesör İbrahim Necmi Dilmen, İsmail Hakkı Cendey, İsmail Hâmi Danişment, profesör Jan Deni, doktor Kıvrgiç, profesör Koji Okubo, B. Mehmet Ali Agakay, profesör Mesçaninof, doktor Miyatef, Bayan Mihri Pektaş, Mustafa Muhittin Dalgıç, Naim Onat, profesör Nemeth, profesör Saim Ali Dilevi, profesör Samoiloviç, Sir Denison Ros, profesör Yusuf Ziya Özer, profesör Zayonckovski.

LUGAT VE FİLOLOJİ KOMİSYONU

Ali Canip Yönetmen, Bayan Behice Köprülü, profesör Fuat Köprülü, Hasan Âli Yücel, Hasan Fehmi Turgal, İzzet Ulvi Aykurt, Kâzım Nami Duru, profesör Ragıp Hulûsi Özdem, Reşat Nuri Güntekin.

BÜTÇE KOMİSYONU

Ali Rıza, doktor Arıman Benal, Refik Ahmet Sevengil, Salâh Cimcoz, Tahsin Berk.

TERİMLER KOMİSYONU

Doktor Akıl Muhtar, Avni Refik, Doktor Fatma Memik, General Fuat Erden.

TÜNERGELER VE DİLERGELER KOMİSYONU

B. Faik Reşit Unat, B. Hüseyin Namık Orkum, B. Hüseyin Pektaş, Bayan Saadet Zihni, B. Şeref Alıkut.

GRAMER — SENTAKS KOMİSYONU

Behice Yaşar, Ali Ulvi, Besim Atalay, Emin Dalgıç, Fâkihe Dalgıç, Fazıl Ahmet Aykaç, Hakkı Suha, Hıfzı Tevfik, Yahya Saim, Halil Vedat, Kemal Cenap, Naci Eldeniz, Refet Ülkeni, Yaşar.

TÜZÜĞ KOMİSYONU

Profesör Cemil Bilsel, İhsan Sungu, İsmail Muştak Mayakon, Bayan Nakiye Elgün, doktor Şükrü Şengan.

Komisyonların seçilmesi işi bitti. Ve tezler hakkında genel sekreter Bay İbrahim Necmi Dilmenin bir izahını müteakip profesör B. Yusuf Ziya Özer Güneş - Dil teorisine ait olan tezini okumuştur.

Profesör Yusuf Ziya Özerin söylev

"Kâinatın yıkıcı veya koruyucu kuvvetleri karşısında bin türlü heyecan duymamak mümkün değildir. Tabiatin yegâne illeti, kudreti güneştir. Güneşin mahzı hayat olduğunu anlamak için uzun uzun düşünceler yapmağa, uzun illetler aramağa lüzum yoktur. O her zaman her yerde kendisini gösterir ve hissettirir. Baharın yaratıcı güneşi, yerin sinesinden yeni bir âlem doğurur. Çiçekler, renk ve kokularını ondan alır. Kuşların neş'esini veren odur. Dağlarda, ormanlarda, denzlerde bütün mahlûkata aşk ve tevalüt hissini veren onlara hayatın sevinç ve neşesini tattıran odur.

Skoçyalı Tindel'in dediği gibi "Bizler güneşin evlâtlarıyız.,,

Beşeriyet tufuliyet devrini bitirip de müşahede ve tefekkür çağlarından vasıl olduğu ve düşüncelerini başka birine de anlatmak ihtiyacını duyduğu vakit onun dil vasıtasının güneş olduğuna şüphe etmemelidir.

Güneş - Dil teorisinin dil menşei hakkında açtığı geniş ve hudutsuz ufuk yeni bir âlemdir ki dillerin esrar perdelerini tamamen kaldırarak âlemşumûl bir sistemin esasını kurmuştur.

Beni burada bu nazariyeye müstenit bir dil tezi değil, güneşin beşeriyette, dini ve felsefi fikirlerin de nasıl esasını teşkil ettiğini ve dünya medeniyetinin âmili olduğunu anlatmak isterim.

Türkler tefekkür devresinin en iptidaî safhalarında güneşin çocukları olduklarını güneşten doğduklarına inandılar. Nesplerini güneşe istinat ettiler. Ve güneşin türlü vasıflarını ve hallerini ve daha sonra nurdan ve ışıktan kabile isimleri almışlardır.

Bu isimler arasında "Kar,, "Kovaş,, "Köyük,, "Güneş,, "Gün,, "Kun,, "Çoğdu,, "Çoyat,, "Kapsak,, ilâhi gibi isimler bilhassa sayanı dikkattir.

Bunların her biri güneşin bin türlü vasıflarından isimlerdir.

Meselâ Türkçede "Köymek Yakmak, dağlamak,, manasınadır ki Arapça "Key,, kelimesi de budur.

Güneşin yakıcılık vasfındandır ki, yukarda saydığımız kelimeler alınmıştır. Türkçe "ilyıl,, "yol,, sözü "Nur,, "ve ilâh,, manasınadır ki "yıldız, "yıldırım,, "yalav,, da olduğu gibi.

Bundan "yıldız,, kelimesi isim olarak alınmıştır. (Bir çok kabile isimlerinin bu suretle alındığı tesbit edilmiştir.) Türk kavmi yaratan ve türeten bir kudret sıfatile güneşe tanınmış güneş kültürnünü kurmuşlardır.

Güneş ibadetinin yalnız Türklere mahsus bir telâkki ve ibadet olarak kaldığı zannedilmemelidir. Göçlerle dünyanın dört tarafına yayılan Türkler bu ibadet ve telâkkiyi dünyanın her tarafına götürmüşlerdir. Hint Avrupaî ve Semantik denilen kavimlerin bütün tanrı isimleri türkçe kelimelerden ve türkçe "Güneş,, ve "nur,, ifade eden kelimelerden ibarettir.

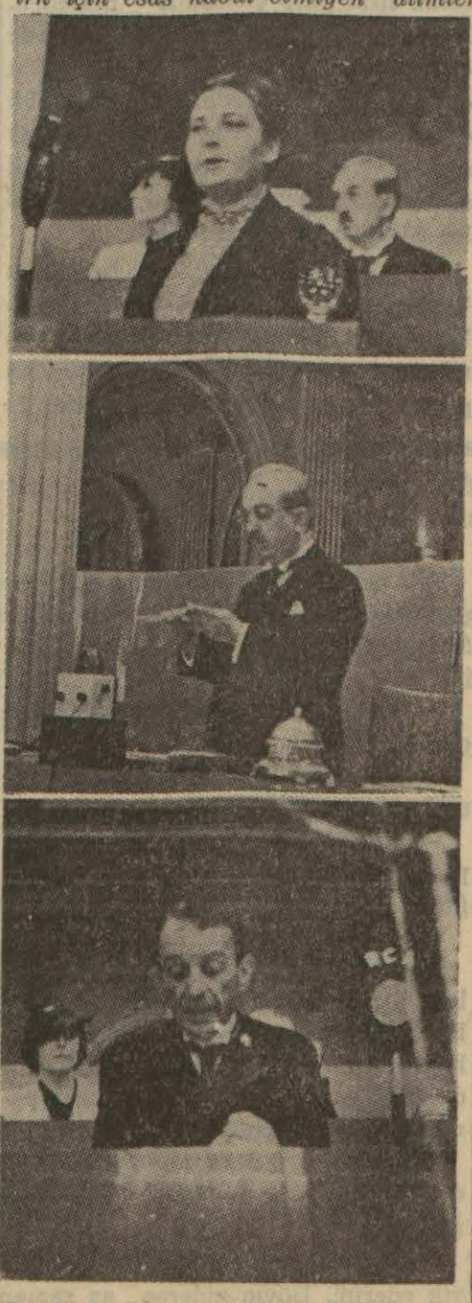
"Od,, kelimesi de Sümerlerde "Utu,, şeklinde güneş ifade eden bir mabuttu, Mısırlıların "Atan,, Finikelilerin "Adun,,, İskandinavyalıların "Odin,,, Jermenlerin "Vodan,, ı hepsi güneş mabudunu ifade etmiştir.

Güneş yalnız dinin ve felsefenin esası olmuş değil, beşerin en büyük mevhibesi olan ulumun da esası, gayri maddî ve içtimaî fikirlerin ezcümle hak ve adalet fikrinin de menbaı olmuştur.

San'at da güneşin tesiri altında doğmuştur.

Beşerî kültür üzerinde bu kadar mühim rol yapan güneşin insanlar arasında anlayış ve anlaşış vasıtası olan dil üzerinde de aynı tesiri ve ayni rolü yapmış olması gayet tabii görülmek lâzımdır.

Binaenaleyh Güneş - Dil teorisinin de güneşe bu kadar ezeli surette merbut olan Türk ilmî telâkkilerinin bir eseri olarak meydana konmuş bulunması iftihara lâyıktır.,,

Profesör Bayan Afet ve Kültür Bakanı Saffet Arıkan söylevlerini veriyorlar. Bay İbrahim Necmi Dilmen iki yıllık çalışma raporunu okuyor...

— 46 —

Müneccim Ubeyd içeriye bir adım atmıştı ki omuzuna bir el dokundu. Yanı başında yüzünü sımsıkı örtmüş bir kadın duruyordu

— Dinle! Rüyalarıma yeşil cübbeli, yeşil sarıklı ve yeşil sakallı bir derviş giriyor.

— ??!!..

— Elinde kocaman bir âsa var. Gözleri kör, yahut kör değil de bililtizam açmıyor. Kapalı.

— ??!!..

— Bana yaklaşıyor ve diyor ki:

"Mustasım! Karın seni aldatmıştır. Kızın bildiğin Zübeyde senin kanından, senin irsiyetinden gelmemiştir. Onun babası başkasıdır.,,

— ??!!..

Müneccim Ubeyd, halifenin bu müthiş sözlerini büyük bir heyecan ve alâka ile dinliyordu.

— Evet, evet.. Mesele bu işte! Şüphe ediyorum. Bu esrarengiz dervişin sözleri, kalbimde hiç de kolay kolay silemiyeceğim bir şüphe yarattı.

İşte sana tevdi edeceğim büyük sır budur. Bu meseleyi halledeceksin. Ve bana en fazla bir hafta içinde katî bir cevap getireceksin! Anladın mı?

— Evet, muhterem halife!

— İster yıldızlara bak, ister cinleri, perileri, ruhları çağırıp onlarla konuş, ne yaparsan yap, fakat bana herhalde bir cevap getir.

— Emrinizi harfi harfine yerine getireceğim.

— Haydi öyle ise git!

Ubeyd sarhoş muş gibi sendeliyerek dışarı çıktı. Hem kulübesine doğru ilerliyor, hem de:

— Bunda mühim bir iş var. diye düşünüyordu.

Halife Mustasım her ne kadar apta! bir adamsa da böyle bir rüyaya inanacak derecede sersem değildir. Muhakkak surette bunda bir çıkarı, böyle hareket etmekte bir menfaati var. Fakat bu menfaat ne olabilir? Halifenin kafasında yine bir kurt var. Amma henüz ne olduğunu keşfedemiyorum.

Acaba bana tevdi ettiği bu sırla kızına karşı daima çekingen hareket etmesi arasında bir münasebet var mı? Şimdilik bir münasebet bulamıyorum. Fakat olması lâzım. Ne ise bunu da öğreniriz.

Ben Mustasımı gayet iyi tanıyorum. Geveze bir adamdır. Hele bana karşı büsbütün gevezedir. Muhtelif münasebetlerle bana bütün devlet sırlarını anlattığı gibi elbette bunu da söyliyecektir. Şimdilik beklemek lâzım.

Öyle zannediyorum ki yakında öğreneceğim bu sırlar çok işime yarıyacak ve halifeyi yere vurmak için elimde mükemmel bir silâh olacaktır. Ne ise, şu düşünceleri bir yana bırakalım da işe sarılayım.

Ubeyd tam bunları düşünürken aynı zamanda hususî dairesine giriyordu.

Tam kapıdan içeri adımını atmıştı ki omuzuna bir el değdi. Elin üzerinde yaptığı anî aksi tesirle hemen başını çevirdi. Kapının iç tarafında yüzünü iyice örtmüş, elinde bir hançer olduğu halde bir kadın duruyordu.

Silâh ne de olsa silâhtır. Ha bir cengâverin, ha bir kadının elinde olsun yine keser. Yine öldürür. Şakaya tahammülü yoktur.

İşte Ubeyd böyle düşünüyordu. Onun için hiçbir hareket yapmadan ellerini kaldırdı.

Mütehakkim ince bir kadın sesi emretti:

— Hiç ses çıkarmadan yukarı, odana çık! En ufak bir hareketin seni derhal öldürür. Çünkü hançerim zehirlidir. Saplandığı değil, sıyırdığı insanı bile öldürür.

Müneccim içinden:

— Tanıdım. Yüz maskelense bile ses maskelenemiyor. Bu kadın eğer halifenin kızı Zübeyde değilse ben kafamı kestiririm. Fakat ukalalığa lüzum yok ben bu kadını tanımadım. Kim olduğunu da bilmiyorum. Galiba bu tesadüf halifenin bana verdiği işi kolaylaştıracak. Her ne ise beklemek lâzım.

Müneccim önden, ve Zübeyde olduğunu öğrendiğimiz peçeli kadın arkadan merdivenleri çıktılar. Ve çalışma odasına dahil oldular.

Esrarengiz kadın sordu:

— Benim kim olduğumu anladın mı?

— Katiyen! Fakat öyle zannediyorum ki..

— Ne zannediyorsun? Söyle!

— Benim zengin olduğumu zanneden ve her nasılsa bir yolunu bulup buraya kadar sokulmağa muvaffak olan beni soymağa teşebbüs edecek bir hırsız.

Üç ay evvel de aynen böyle bir vaka cereyan etmişti. Hatta sana istersen ne suretle sarayın iç bahçesine girebildiğini bile anlatabilirim. Muhakkak muhafızlardan birini ayartarak onun dostu oldun. Ve sersem herifi sarhoş edip sızdırdıktan sonra içeri daldın. Nasıl bile bildim mi?

Maskeli kadın kısa bir tereddüt anı geçirdi. Sonra cevap verdi:

— Yarısını bildin. Saraya hakikaten bu yolla girdim. Aşkım olan budala muhafız horul horul uyuyor ve koltları arasında tuttuğu yastığı ben zannediyor.

(Devamı var)

Entellicens Servis'e KARŞI Bir TÜRK

Hatıralarını anlatan : EFDAL TALAT — 167 — Yazan: İHSAN ARİF

İrfan Reisin de, deniz kazasından güç kurtulduğunu, kendisini Şemsipaşa sahillerine atabildiğini öğrendim

Küçüktenberi iyi yüzdüğünüzü biliyordum.Korktuğum yegâne şey,İngilizlerin eline düşmenizdi. Bunun için size bağırmıştım.

Akıntı sizi benden hayli uzaklaştırınca ben de mümkün mertebe suyun altından giderek vaka yerinden uzaklaştım. Bir aralık suyun üstüne çıktığım zaman denizde sizi göremedim. O zaman içim cız etti. Fakat ne yapabilirdim. Çok ilerde denizin ortasında mahut motör projektörile sandalın battığı yeri aydınlatarak bizi hâlâ oralarda arıyordu. Denizde sizi bulamıyacağını anlayınca, beni Marmaraya doğru sürüklemeğe çalışan cereyandan kurtulmağa çalışarak sahile doğru yüzmeğe başladım. Bir hayli uğraştıktan sonra Üsküdarda Şemsipaşa sahiline çıktım. Fakat yorgunluktan bitkin bir halde idim. Bir müddet yerde halsiz kaldım. Sonra kaltkım, bir sandal tedarik ederek denizde sizi aramayı düşündüm. Fakat sonradan bunun tehlikeli ve daha doğrusu neticesiz bir şey olduğunu aklıma getirerek vazgeçtim. Allaha emanet bir şey olmıyacağınıza dair içimde bir his vardı. Oradan sırsıklam bir vaziyette bizim balıkçı Saimin o civarda bulunan kulübesine gittim. Oğlan beni görünce hayretinden küçük dilini yutuyordu.

— Balığa çıkmıştım. Karanlıkta bir motör çarptı, kayığı batırdı. Ben de canımı zor kurtardım, dedim. Sizden hiç bahsetmedim. İyi etmedim mi?

— Bravo İrfan reis! Çok iyi etmişsin.

— Orada elbiselerimi, çamaşırlarımı kuruttum. Ertesi sabah doğru İstanbula indim. Şimdi sizin hayat ve mematınız hakkında bir haber almak istiyordum. Samatyadaki evinizi bilmiyordum. Krokere geldim. Fakat içeri girmekten çekindim. Belki bir şey sorarlar da münasebetsiz bir cevap veririm diye korktum. Karşı kaldırımda saatlerce dolaşarak sizin girip çıkmanızı bekledim. Kazayı tehlikesizce atlattığınız takdirde elbet nasıl olsa buraya gelecek yahut dışarı çıkacaktınız. Nihayet bir aralık orta kattaki pencerede sizi gördüm. O zaman ne kadar çok sevindiğimi bir bilseniz. Allaha şükürler ettim, önüme gelen fıkaraya para dağıttım.

Bu fakir fakat asil ruhlu balıkçının benim hakkımda gösterdiği derin şefkat gözlerimi yaşartmıştı. Ellerini tutarak teşekkür ettim. Ben de başımdan geçeni ona kısaca anlattım. Akıntı ile Beşiktaştan Ahırkapı sahillerine kadar sürüklenişime hayret etti.

— Bu kadar sene denizdeyim. Başıma böyle bir şey gelmedi. Kurtuluş yoktu ama bey, öldürmiyecek Allah öldürmez.

İrfan Reisin hatırını aldıktan sonra oradan ayrıldım. Ermeni kızı ile Beşiktaştan vapura bindik ve köprüye geldik. O zaman kendisine sordum.

—"Son vapur daha gitmedi. Eğer dönmek istersen mani olmam.,,

Yüzüme çapkın çapkın baktı:

— Bu gece akrabalarımda kalacağım dedim ya...

— O halde eve bir pusula yaz, ben birisile göndereyim.

Matmazel A..., bir kâğıda, o gece için çok işi olduğunu, geç vakte kadar çalışacağı için son vapura yetişemiyeceğini, bu sebepten bu gece Kumkapıdaki akrabalarından birine gideceğini, kendisini merak etmemelerini yazdı. Kâğıdı aldım. Kıza dedim ki:

— Sen git, Cenyo lokantasının üzerinde beni bekle! Ben bu mektubu bir tanıdığa verip geleyim.

Sevgilimi gönderdikten sonra ben de Ada iskelesine gittim. Orada bir arkadaş buldum, kâğıdı bizim kızın tarif ettiğim evine bırakıvermesini rica ettim. Tam döneceğim sırada bizim gruptan genç bir mülâzime tesadüf ettim. Garip bir şey olarak ismi bir türlü aklıma gelmiyen bu arkadaşla konuşmağa başladık. Kendisini vaktile Kuvayi inzibatiye içinde casus gibi kullanmıştık. Şimdi de kaçak eşyaların, cephanelerin sevkiyat işlerile uğraşan sivil bir zabitti. Bir iki kere bizim içtima mahallerimiz olan muhtelif evlerde buluşmuş, görüşmüştük. Beni görünce gurbetten dönen bir dostu karşılar gibi boynuma sarıldı.:

— Kardeşim, nasılsın.? Çoktanberi görüşemedik.

— Sen nasılsın bakalım. İşte güçten vakit bulup sizi aramayoruz ki..

— Ben de öyle...

— Nerelerdesin?

— Ben şimdiki halde Şuadiye tarafında çalışıyorum.

— Ne yapıyorsun?

— O civarda Fenerbahçe açıklarında batırılmış bir cephane dubası vardı. Ondan cephane çıkartıyoruz.

— Tehlikeli bir şey...

— Çok! Dört arkadaş çalışıyoruz. İki arkadaş var ki mükemmel denizci.. Bir daldılar mı, bir iki dakika dipte kalıyorlar. İkimiz gözcülük ediyoruz. Diğer arkadaşlar münavebe ile dalıyorlar. Dalacak olan arkadaş eline ilmiği evvelce hazırlanmış bir ip alıyor. Bir ucu bizde olan bu iple dalıyor ve dipte cephane sandıklarından birini kaldırarak ilmiği geçirip sıkıştırıyor. O yukarı çıkınca biz de ipi çekerek cephane sandığını çıkartıyoruz.

— Bunları nereden sevkediyorsunuz?

— Balıkçı kayıklarile Değirmendere sahillerine... Orada bizi başka bekliyenler var. Onlara teslim ediyoruz.

— Yakalanmak tehlikesi...

— Pek çok kardeşciğim..

— Hınzırlar motörlerle vızır vızır dolaşıyorlar. Elimizde tabancalarla her an durdurulmamızı bekliyoruz. Hepimiz balıkçı kıyafetindeyiz. Kayığın üzeri balık ağlarile dolu... Bizi görüp yanaşmadan geçiyorlar. Bir durdurmağa kalksalar....

— Kaçabilecek misiniz?

— Hayır.

— Ne yapmayı kararlaştırmıştınız.

— Ne kadar düşman öldürebilirsek öldürecek, sonra da kayıktaki cephaneleri tutuşturarak kendimizi öldürecektik.

— Ne diyeyim, şansınız açık olsun. Allah yüzümüzü güldürecek elbet...

— İnşallah kardeşim! Havadislere ne dersin, doğru değil mi?

— Tabi doğru! İngilizlere gelen resmî raporlarda Türk zaferi hiç tevilsiz kaydediliyor.

— Artık daha neşeli çalışırız. Bana müsaade vapuru kaçırmayayım.

— Nereye böyle?

— Kadıköyüne geçeceğim. Arkadaşlar beni Fener yolunda bekliyor. Bu gece de cephane çıkaracağız. Fakat bir kaç gündür hep geceleri çalışıyoruz.

— Sebep?

— Çünkü bir İngiliz muhribi geldi, tam bizim çalıştığımız yerin önünde sanki bize mani olmak için gelmiş gibi demirledi. Bunun için gündüz uyuyor, gece çalışıyoruz.

— Yahu; geceleri de görülmek tehlikesi var. Birkaç gün beklesenize.

— Bekliyemeyiz. Karşıda bizi bekliyorlar.

(Devamı var).

— 46 —

— Beklerim efendim, lâkin lûtfen bu mektubu kendisine verin.

— Peki efendim.

Kadın çıktı. Leylâ bir köşeye büzüldü helecanla bekliyordu. Biraz sonra Tali bey mütebessim içeri girdi, neşe ile:

— Beni hatırladığınıza çok teşekkür ederim küçük hanım, emin olun size yardım etmek için ne kabilse yapacağım.

Hiçbir şey sormadı, zaten mektupta kızın istediklerini okumuştu. Birlikte karar verdiler. İstanbula ineceklerdi, hemen işe başlayacaktı. Tali bey ona gayet ucuz iki odalı bir yer de tutacaktı. Eğer yalnız bunları yapmağa teşebbüs etse onu aldatırlardı. Hem çok gençti tanıdığı da yoktu, başına belki bir felâket gelebilirdi. Halbuki kendisi onun babası yerinde idi. Her halde dostlukları bununla bitmiyecekti. değil mi? Arasıra gelip onu ziyaret edebilirdi.

— Aman efendim ne diyorsunuz, başımla beraber, size ebediyen minnettarım. Fakat acaba beyefendi o hanım beni yanına işçi olarak alır mı?

— Nasıl almaz! O benim eski ahbabımdır. Mademki sizde güzel el işi yapıyorsunuz daha ne istiyor...

Vakit erkendi. Birlikte yemek yediler. Sonra İstanbula indiler. Lebibe hanımın apartımanı Beyoğlunun arka sokaklarından birinde idi, yerli cam dolapların içinde kat kat renk renk kadın çamaşırları görülüyordu. Gelenleri nazikâne karşıladı:

— Emriniz efendim.

Tali bey kadını bir köşeye çekti, bir şeyler fısıldadı. Kadın başını sallıyordu. Sonra mültefit bir eda ile Leylâya yaklaştı:

— Demek çalışmak istiyorsunuz küçük hanım öyle mi?

— Evet efendim, hayatımı kazanmak mecburiyetindeyim.

— Pekâlâ, ben size işlenecek bazı parçalar vereyim. Bitirip teslim ettiğiniz gün parasını alırsınız olur mu?

— Teşekkür ederim efendim.

El işlerini getirdiği zaman ev sahibesi tarafından birçok alkışlara mazhar oldu. Parayı eline saydıkları vakit hayret içinde kaldı beş lira! İki günde biten bu işin mukabili bu kadar para. Acaba yanılmışlar mıydı?

— Fazla vermiyor musunuz efendim. Benim yaptığım işin bu kadar değeri yok ki!

— Bilâkis, çok temiz çalışılmış tebrik ederim. Böyle giderse az zaman içinde kazandığınızın iki misilini alırsınız! Ben çalıştırdığım insanların hakkını vermeği severim.

Leylâ son derece memnun ve rahattı. Bir hemşiresini bulsa keyfi tamam olacaktı. İşte şimdi içini kemiren en büyük dert bu idi. Tali beyin ona tuttuğu apartımanda hem güzel, hem çok ucuzdu. Kendi de ara sıra geliyor, hatırını soruyor adeta babalık ediyordu. Samimiyetleri arttıktan sonra her gelip gidişinde kızı yanağından öpüyordu. Bu temas Leylâyı irkitiyordu. Fakat bu kadar müşfik davranan bir adama ne diyebilirdi.

Bir gün geç vakit evine döndüğünde Tali beyi odada buldu. Yemekler getirmiş sofrayı kurmuş bekliyordu. Gülerek:

— Kaç zamandır, bir türlü beni yemeğe çağırmadınız. Ben de kendi kendimi davet ettim. Bütün yemekleri Abdullah efendiden getirttim. Güzel bir liste yaptım. Herhalde hoşunuza gidecektir.

Hali son derece samimî ve babacandı, buna rağmen Leylânın içine garip bir ürkeklik geldi, Korkuyordu. Sonra kendi kendine kızdı. Deli miydi, veli nimeti olan bu adamdan ona ne fenalık gelebilirdi ki!

Tali bey sordu:

— Hiç viski içmediniz mi?

— Asla!

— O halde ilk benim elimden tadacaksınız, inşallah uğurlu gelsin de hayatınızda bol bol için! Haydi yiyelim!

Kızın bardağını doldurmağa başladı; Leylâ bir yudum aldıktan sonra hepsini döktü yerine su doldurdu.

— Ne yapıyorsunuz? Niçin içmiyorsunuz?

— Alışık değilim efendim, sonra başım döner. Hastalanırsam nasıl işe giderim?

— İlâhi Leylâcığım, yarını ne düşünüyorsun. Ben yok muyum. Sana her zaman yardıma hazır değil miyim. Neden korkuyorsun? O güzel gözlerine yazık değil mi? Çalışmadan da rahat rahat yaşayabilirsin. Bu senin elinde. Benim dostluğuma inanmıyor musun?

— Lûtuflarınıza ne kadar teşekkür etsem azdır. Merhametinizi suiistimal etmek istemem. Hem kendi ekmeğimi kendim kazanmak istiyorum. Eşyaları almak için size borçlandım, onu da ödemem lâzım. Bakın para bile biriktirdim.

Kalktı, küçük bir çekmece çekti ufak bir madeni kutuyu aldı erkeğin kulağına doğru iğilerek sallamağa başladı.

(Devamı var)

Anketimiz

Para kazanan kadınların esrarı

Berberlik yapan bir kız boşboğazlık ederse müşterinin ne gibi kusurları elâleme yayılır?

Berber kız, güzel de olmak mecburiyetindedir, çünkü..

Avrupada ve dünyanın diğer yerlerinde olduğu gibi, bizde de umumî harp senelerinde iş hayatına atılmağa başlayan kadın, bugün, umumî hayatta erkek kadar yer alıyor. İlk zamanlar, kadının iş hayatına atılmasındaki sebepler şuydu: Erkeğin boşluğunu doldurmak artık erkeğinin mevcut bulunmadığı evinin ihtiyaçlarını hiç değilse günlük yiyeceğini temin etmek veya günden güne güçleşen geçim işinde ailenin erkeklerine yardım etmek..

Bugün ise vaziyet çok değişmiştir. Herhangi bir tahsil derecesini bitiren genç erkek nasıl bir iş tutmağı düşünüyorsa bugünün ekser genç kızları da hatta ekseriya muayen tahsil kademelerini bitirmeden - ve evvelce bir genç için ilk düşünce olan evlenmeği hatıra bile getirmeden - para kazanacak biriş tedarikini düşünüyorlar. İşte bunun içindir ki şimdi bir bankaya, bir iktisadî veya malî müesseseye, yazıhanelere, şirketlere, pastacıya, bir yere velhasıl bir iş evine girdiğimiz zaman erkek çalışanlar kadar ve hatta bazan daha fazla olarak, zekâlarile ve vücutlarile çalışan kadınlara tesadüf ediyoruz:

Bugün fikir ve kol işçileri zümresine her zaman yeni yeni şahıslar iltihak ediyor ve etmek istiyor. Fakat acaba bir iş verenin kadın memur ve ya işçiden beklediği, istediği nedir? Onda ne gibi vasıflar aranır? Niçin kadın işçinin erkek işçiye nisbeti gün geçtikçe artıp durmaktadır? İşte bu mühim ve ince noktayı tesbit için iş veren ve müesseselerinde kadın çalıştıran iş sahiplerile görüşmekteyiz. Onların mütalealarını sırasile bu sütunlarda bulacaksınız.

* * *

Berberler cemiyeti reisi İsmail Hakkı, galiba müşterilerini erkekten ziyade kadınlar teşkil eden bir salonun sahibidir. Günün her dakikasında şehrimizin bayanları onun dik merdivenlerinden çıkarlar veya yeni ondülelenmiş saçlarını itina ile düzelterek inerler...

Ben, içeriye girdiğim zaman berberler cemiyetinin bu sevimli reisi, bembeyaz gömlekli ve saçları da bir berbere yakışacak kadar muntazam bir kızcağıza nasihat veriyor, diyordu ki:

"— Berber dediğin geveze değil ağzı sıkı olmalıdır. Mahremi esrarı olmalıdır müşterilerinin...,,

Evvelâ benim mevzuumun özü olan bu nasihatı dinledim. Ve o bitirince ben sordum:

— Pek iyi ama b'r kadın berberde ne gibi vasıflar aranır? Sizce en iyi bir berber kadın nasıl olmalıdır?

O:

— Hah! diye söze başladı. Demindenberi de söylemek istediklerim bu.. Efendim, bizde kadın işçide aranan en büyük meziyet evvelâ tam bir ahlâk sahibi olması, (evet şaşmayınız!) sonra içtimaî bilgiler ve daha sonra sanattır. Sanatın sonraya kalışı ilk ikisine ne kadar ehemmiyet verdiğimizi gösterir sanırım.. Bu evsafı haiz olan işçinin işsiz kalması bilmem ama pek kabil değildir gibi gelir bana

Merakla sordum:

— İçtimaî bilgilerden ne kastediyorsunuz?

— İçtimaî bilgiler mi? Bir berber kadın iyi bir kültür sahibi olmalıdır. Konuşmağı, günün vakalarını, moda cereyanlarını bilmelidir. Lep demeden leblebiyi anlayacak kadar zekâ sahibi de olmalıdır. Yalnız müşteri bir söylerken beş söyleyip de onu söylediğine, söyliyeceğine pişman edenlerin de makbul olmadığını bilmek lâzımdır.

Gülümsedim:

— Berberler müşterilerle nasıl konuşmalı?

— Efendim, bazı müşteri çok söyler; boyuna söylemek ister.. Ona göre cevapları yetiştirmek lâzımdır. Bazısı da sükûtidir. Ona da huyuna göre hareket lâzımdır. Hoş bayanlar arasında bu nevileri azdır ya...

"Demin söyliyordum. Bir bayan gelir; akşam başından geçen macerayı anlatmak ihtiyacmdadır. Ve biraz sonra:

"— Dün akşam falanca bay ile beraberdik! - diye söze başlar.

"Bunu dinliyen bayan berber biraz sonra gelen rakibesine veyahut kocasına anlattı mı, işte kıyametin son perdesi!

"Falan bayanın başı keldir. Falanın saçları takmadır. Filânca da on senedir bizde saçlarını boyatır da sonra bana bile "Anadan doğma bu renktedir!,, diye iddia ederler..

"Bütün bunları saklamak! Hatta patronuna, en yakın arkadaşına bile söylememek kadın berberinin başlıca vazifesidir işte!

"Berber kadın bir ressam, bir heykeltraş kadar yüksek zevkli olmalıdır! Ekseri kadın müşterilerimiz koltuğa oturunca:

"— Nasıl yakışırsa öyle yapın! der ve çıkarlar işin içinden...

"Burada o simaya, müşterinin içtimaî vaziyetine, endamına yakışacak baş tuvaletini seçmek berber bayana aittir. Uzun simalının saçını arkaya taradınız mı çıkar size sübek gibi bir surat..

"Nihayet son aranılan şart: Kadın berberi güzel, yakışıklı, endamı düzgün olmalıdır. Malûm ya, suratına bakılmıyacak bir bayana kimse traş olmaz! Ona kadınlar da rağbet etmez!

A. Faik Güneri

Serseri olmak için Mesleğini terkeden

KIZ

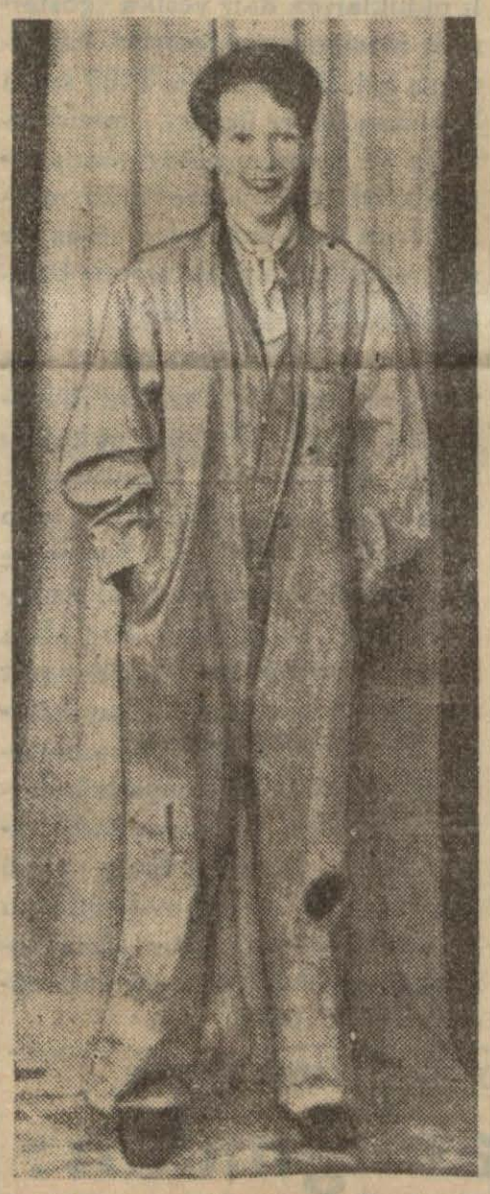
(Londra mektubu)

Eskiden Londra barosunun sayılı avukatlarından olduğu halde serserilik yapmak için bir vapura Miço sıfatile giren, ve bütün dünyayı serserice dolaşan kız bir senelik bir gaybubetten sonra tekrar Londraya dönmüştür.

Henüz yirmi altısında, cazip, zeki bir kız olan Mis Vinifred Vatsonla görüştüm. Amerikadan Miço olarak bindiği vapurla geçen gün Londraya gelmiştir. Bakın bana nelere anlattı:

— Londra mahkemelerinin havası beni sıktı. Para kazanıyordum. Müşterilerim gittikçe artıyordu. Fakat, içimi sıkmıyacak başka biriş aramak için avukatlık cübbemle takkemi attım, Ternöfe gidecek gemilerden birinde gemici muavini gibi bir iş bulmak için Londra rıhtımlarında dolaştım. Miçolara aylık vermediklerini elbette bilirsiniz. Haftanın yedi gününde her gün on saat iş için bana aylık olarak bir şiling (bizim paramızla 30 kuruş) veriyorlardı.

Vapura benim gibi parasız binmiş olan iki arkadaşım daha vardı. Bun-

lar Kanaadlı pehlivanlardı. Bunlar da her gün vapurda bedava güerşler yaparak yolculuklarının bedelini ödediler.

Ternöfe adım attığım zaman, aflem nerede olduğumu bilmiyordu. Çünkü İngiltereye telgraf çekecek kadar param yoktu. Anafordan trenlere binerek, yolda hamallık yaparak, bazı yerlerde evlere çocuk dadılığı ile girerek, inek sağarak ve kaz çobanlığı işini görerek Kanadaya kadar gittim.

Kanadayı baştan başa aynı şekilde dolaştıktan sonra birleşmiş Amerikaya geçtim; buradan garbî Hint Adalarına kadar gittim. Bu seyahatlerimde muhtelif memleketlerin en korkunç serserilerile tanıştım ve bunlarla birlikte seyahatler yaptım.

Gerçi vatanıma döndüm ama, avukatlık yapacak değilim biraz istirahatten ve kendime geldikten sonra yine yola çıkacağım hem de eskisi gibi yine beş parasız dolaşacağım.

KADIKÖY

Marmara incisi gazinosunda

Sahibinin Sesi kıymetli okuyucularından **Bayan FIKRIYE ŞAKRAK**

ve bestekâr udî Zeki ve birçok sanatkârların iştirakile bu akşam Hava Kurumu menfaatine tertip edilen müsamereye iştirakleri temin edilmiştir. Bu fırsatı kaçırmamaları sayın değer halkımızdan dileriz.

Kız Kulesi Parkında

27 Ağustos perşenbe günü akşamı sabaha kadar

Büyük sünnet düğünü

Tiyatro, Caz, Hokkabaz, Kukla, Orta oyunu, Canbaz, Varyete, Sinema

Dikkat: Çocuklarını sünnet ettirmek istiyenler her gün Park müdiriyetine müracaat edebilirler.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

70 çuval talaş: Cibali fabrikasında
820 adet 3 litrelik şişe: Kabataş levazım anbarında.
6721 kilo iskarta ip: Ahırkapı Bakım evinde.
1951 kilo iskarta kanaviçe: Üsküdar depolar gurubunda.
727 kilo iskarta çul: Üsküdar depolar gurubunda.
804 kilo iskarta kınnap: Üsküdar depolar gurubunda.
428 kilo iskarta çul ve kanaviçe: Ahırkapı Bakım evinde.

Yukarıda cins ve miktarları yazılı kullanılmış malzeme 8/IX/936 tarihine rastlıyan salı günü saat 10 da pazarlıkla satılcaktır. İsteklilerin malları görmek üzere her gün hizalarında gösterilen yerlere ve pazarlık için de tayin olunan gün ve saatte % 15 güvenme paralariyle birlikte Kabataşta İnhisarlar levazım ve mübayaat şubesi müdürlüündeki satış komisyonuna müracaatları. (546)

Dün ve Yarın neşriyatı

59 uncu kitap

İNSAN

Meşhur Paulhan'in derin tetkikatının Naci Ecer kalemile çok itinalı tercümesidir. Eserin felsefi değeri hakkında ne söylense azdır. Hararetle tavsiye ederiz.

Fiatı 50 kuruş — Tevzi mahalli VAKİT kütüphahanesi

Kapalı Zarf Usulile

Eksiltme ilânı

Yüksek Mühendis mektebi satınalma Komisyonundan

1 — Eksiltmeye konulan (İstanbul Taksim Gümüşsuyunda Yüksek Mühendis mektebi binası dahilinde) proje ve şartnamesi mucibince yapılacak inşaat:

İnşaatın keşif bedeli 21115 lira 98 kuruştur.

2 — Bu işe ait şartnamelerle evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi,

B — Proje.

İstiyenler bu şartname ve projeleri (125) kuruş mukabilinde Yüksek Mühendis mektebi satınalma komisyonundan alabilirler.

3 — Eksiltme 27/8/1936 perşenbe günü saat 15 de Yüksek Mühendis mektebi binasında satınalma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin (1590) lira ilk teminat akçesi ve bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup getirmesi lâzımdır.

Nafia Vekâletinden alınmış müteahhitlik ehliyet vesikası göstermesi ve bizzat mühendis veya mimar olması veya bunlardan biriyle ortak olarak çalıştığını bildirir noterlikçe musaddak vesika lâzımdır.

6 — Teklif mektupları yukarıda (3) üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Yüksek Mühendis mektebi binası dahilinde eksiltme komisyonu riyasetine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet (3) üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumiyle kapatılmış olması şarttır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (299)

Mevsimlik yeni modellerimin geldiğini sayın müşterilerime arzederim

YAVUZ SEZEN

TERZİ

İstanbul Yenipostahane karşısında
Foto nur yanında Letafet hanında

Radyo - Sinema - Tiyatro programları

RADYO

ISTANBUL:

18 oda musikisi (plâk), 19 haberler, 19,15 muhtelif plâklar, 20 gitar solo, (plâk), 20,30 stüdyo orkestraları, Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

PRAG:

19,05 sözler - piyano musikisi, 19,45 almanca haberler, konuşmalar, 20,10 hafif musiki ve dans parçaları, 21,30 Caru sonun plâklarından, 22,20 Beethoven oda musikisi, 23,15 plâk, 23,45 ingilizce haberler,

BÜKREŞ:

19,03 plâk, 20 konferans, 20,20 Romen halk şarkıları, 20,45 aktüalite, 20, 50 karışık senfonik orkestra, 23,45 plâk fransızca haberler,

BELGRAT:

20,50 Madam Melaniya tarafından şarkılar, 21,50 plâk, 22 radyo piyesi, 23 haberler, 23,20 halk havaları.

BUDAPEŞTE:

19,30 çigan musikisi, 20,40 konferans 21,10 "prens Bob,, isimli operet, (Budapeşte orkestrası tarafından) 23,10 haberler, 23,35 çigan musikisi, 24 cazbant, 1,05 son haberler,

MOSKOVA:

20,: Puşkinin lirik eserlerinden konser, 20,45 popüler Rus şarkıları, 22 almanca neşriyat, 23,05 eflemenkçe neşriyat, 24: İsviçre neşriyatı.

SİNEMALAR

BEYOĞLU

TÜRK	:	Bir saatlik milyoner ve Gece yarısında bir ses
MELEK	:	Tangolita ve Aşk kelepçeleri
IPEK	:	Kadın parmağı ve Düşkün kadın
SARAY	:	İlk gece ve Yer titredi
SUMER	:	Lükres Borjiya ve Aşkım senindir
YILDIZ	:	Son vals ve Hava kahramanları
TAN	:	Monte kristo kontesi ve Sevmek yasak mı
ŞIK	:	Buhran bitti, ve 17 numaralı polis otomobili
ALKAZAR	:	Kan lekeleri ve Singapur korsanları
ŞARK	:	Sarı odanın esrarı ve Sivah kadının kokusu
ASTORYA	:	Ateş kraliçesi (türkçe) ve Cinayet yolu, Miki
CUMURİYET	:	Kibar hırsız ve Zenciler kralı

ISTANBUL

MİLLİ	:	Skandal, Kovboyun şerefi
HILAL	:	Aşk rüyası ve Sessiz çete
ALEMDAR	:	Aysel bataklı damın kızı ve Uçuruma doğru
AZAK	:	Boğaziçi şarkısı ve Vahşiler hücum ediyor
KEMALBEY	:	Işıklar sönünce ve Tek sas kasırgası, Kovboyun intikamı

KADIKÖY

SÜREYYA	:	Programını bildirmemiştir
HALE	:	Programını bildirmemiştir

ÜSKUDAR

HALE	:	Turandot

KARAGÜMRÜK

ÖZEN	:	Türkçe sözlü Alibaba, dünya havadisleri

BALAT

MİLLİ		Demirhane müdürü ve Esrarengiz adam

TİYATROLAR

Taksim Bahçesinde Halk Opereti

Buakşam saat 21,45 te

Şirin Teyze

2 perde 2 tablo

Cuma akşamı büyük müsamere

Operatör Ürolog
Doktor
Süreyya Atamal
Muayenehane: Beyoğlu - Parmakkapı tramvay durağı, Roma oteli yanında 121 birinci kat 3—8
Her gün 15 — 20 ye kadar.

İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Askerkonağı için 7000 kilo yataklık kuru ot 26 - 8 - 936 çarşanba günü saat 14,30 da Tophanede satın alma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. İhale günü teslim şartiyle alınacak olan yataklık kuru ot için isteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (93) (519)

Defterdarda bir No. lu dikimevinde mevcut ve köhneye ayrılan 54 kalem muhtelif malzeme ile otomobil malzemesi ve 75 çift fotin 26 ağustos 936 çarşamba günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda pazarlıkla satılacaktır. Tahmin bedeli 134 liradır. Teminatı 21 liradır. İşbu eşyalar dikimevinde görülebilir. Pazarlığı için isteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (485) (91)

Defterdarda 1 No. lu dikimevinde mevcut 46480 buçuk m. muhtelif şerit 18 kilo 450 gram merserize ipliği 450 metre kaytan, 120500 adet tahta düğme, 250 kilo muhtelif ecnebi düğme 301793 adet kapsol 26 ağustos 936 çarşamba günü saat 14 de Tophanede satınalma komisyonunda pazarlıkla satılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 658 liradır. İlk teminatı 50 liradır. İşbu eşyaların nümunesi komisyonda ve Defterdarda dikimevinde görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri.
(92) (487)

Tophane fırınının deposunun tamiri 26 ağustos 936 çarşamba günü saat 15 de Tophanede satın alma komisyonunda pazarlığı yapılacaktır. Keşif bedeli 898 lira 38 kuruştur. İlk teminatı 67 buçuk liradır. Keşif ve şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri.
(90) (488)

İstanbul Harici Askerî kıtaatı ilânları

İzmir müstahkem mevki kıtaatının 131200 kilo un ihtiyacı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 7 Eylül 936 pazartesi günü saat 17 de İzmirde Kışlada müstahkem mevki satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin edilen mecmu tutarı 15744 liradır. Beher kilo un için 12 kuruş fiyat tahmin edilmiştir. İlk teminatı 1180 liradır. Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir. İsteklilerin ticaret odasında kayıtlı olduklarına dair vesika göstermek mecburiyetindedirler. Eksiltmeye iştirak edecekler 2490 sayılı kanunun iki ve üçüncü maddelerinde ve şartnamesinde yazılı vesikalarla teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evvel komisyona vermiş bulunacaklardır. (216) (522)

İzmir müstahkem mevki kıtaatının 197700 kilo un kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 7 Eylül 936 pazartesi günü saat 16,30 da İzmirde Kışlada müstahkem mevki satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin edilen mecmu tutarı 23229 lira 75 kuruştur. Beher kilo un için 11 kuruş 75 santimdir. İlk teminatı 1742 lira 25 kuruştur. Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir. İsteklilerin ticaret odasında kayıtlı olduklarına dair vesika göstermek mecburiyetindedirler. Eksiltmeye iştirak edecekler 2490 sayılı kanunun iki ve üçüncü maddelerinde ve şartnamesinde yazılı vesikalariyle teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evvelkomisyona vermiş bulunacaklardır. (215) (523)

Konya garnizonundaki kıt'at ve müessesat hayvanatının ihtiyacı olan 665000 kilo kuru ot kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Muhammen tutarı 23275 lira olup ilk teminatı 1746 liradır. Şartname Konya kolordu ve İstanbul Ankara levazım âmirlikleri satın alma komisyonlarındadır. İstekliler şartnameleri komisyonda okuyabilirler. Eksiltme 5 Eylül 936 cumartesi günü saat 11 de Konyada kolordu satın alma komisyonunda yapılacaktır. İstekliler ihale günü saat ona kadar teklif mektuplarını Konyada kolordu satın alma komisyonu başkanlığına göndermelidirler. 203) (403)

Kapalı zarf usuliyle eksiltme ilânı

Nafıa Bakanlığından:

1 — Eksiltmeye konulan iş Ankara jandarma mektebi arkasında yapılaakc olan yiyecek ve yem anbarı, hayvan sulama yalağı, mutbak ve bulaşıkhane inşaatıdır. İnşaatın keşif bedeli 22959 lira 69 kuruştur.

2 — Bu işe ait şartnameler ve evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi

B — Mukavele projesi

C — Vekiller Heyetinin 20/6/936 tarihli ve 4869 numaralı karariyle kabul edilmiş olan Bayındırlık işleri genel şartnamesi

D — İnşaata ait fennî şartname

E — Keşif cetveli

F — Proje

İstiyenler bu şartnameleri ve evrakı 115 kuruş bedel mukabilinde yapı işleri umum müdürlüğünden alabilirler.

3 — Eksiltme 10/9/936 tarihinde perşenbe günü saat 16 da Nafia Vekâletinde yapı işleri eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliyledir.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin 1722 lira muvakkat teminat vermesi, bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup getirmesi lâzımdır. Nafia Vekâletinden alınmış yapı müteahhitliği vesikası.

6 — Teklif mektupları yukarıda "3,, üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet "3,, üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (546) (624)

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasından:

Arsıulusal İzmir Fuarı İstanbul Oda pavyonunda eşya teşhir edeceklerin aşağıda gösterildiği üzere eşyalarını vapura yüklemeleri icabeder.

27/8/936 perşenbe sabah saat onda kalkacak vapur çarşanba günü sabaha kadar eşya alır.

29/8/936 cumartesi saat üçte kalkacak vapur cumartesi öğleye kadar eşya alır.

31/8/936 pazartesi fevkalâde bir vapur vardır. 30 Ağustos öğleye kadar eşya alınır. (664)

İstanbul Belediyesi İlânları

Senelik muhammen kirası 60 lira olan Divanyolunda Atik Ali paşa mahalle ve sokağının cami avlusundaki Atik Ali paşa mektebi 937 veya 938—939 seneleri mayısı sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülür. İstekli olanlar 450 kuruşluk muvakkat teminat makbuz veya mektubiyle beraber 25 Ağustos 936 salı günü saat 14 de daimî encümende bulunmalıdır. (İ.) (291)

937 Mayısı sonuna kadar belediye hududu içinde toplanarak tespit edilecek yerlere dökülecek olan çöplerdeki paçavra, kemik vesaire işe yarar mevaddan istifade kapalı zarfla arttırmaya konulmuştur. Arttırma 27 Ağustos 936 perşenbe günü saat 15 de daimî encümende yapılacaktır. Senevî yedi bin lira bedel tahmin olunan bu işe ait şartname parasız olarak levazım müdürlüğünden alınabilir. Kapalı arttırmaya girmek istiyenler 2490 N. lı kanunda yazılı vesika ve 525 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubunu havi teklif zarflarını yukarda yazılı günde saat 14 e kadar daimî enümcene vermelidirler. (B.) (651)

Bir metre murabbaına 3 lira 50 kuruş fiyat tahmin olunan Akaray yangın yerinde Mimar Kemalettin mahallesinde Kosga caddesinde 13 üncü adada yüzsüz 41 metre 82 santim murabbaı sahasındaki arsa alâkadarları arasında satılmk üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülür. İstekli olanlar 10 lira 98 kuruşluk muvakkat teminat makbuz veya mektubiyle beraber 31 — 8 — 936 pazartesi günü saat 14 de daimî encümende bulunmalıdır.
(B.) (417)

	Keşif bedeli muhammen	*Muvakkat teminatı*
İs 56 ncı mektep binasının tamiri.	309,35	23,50
Beyoğlu 11 inci mektep ihata duvarının inşası.	908,68	69

Yukarda keşif bedelleri ve teminatları yazılı olan mahaller ayrı ayrı tamir ettirilmek üzere ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakı ve şartnameleri levazım müdürlüğünde görülür. İstekli olanlar kanunun tayin ettiği vesika ve bayındırlık direktörlüğünden tasdikli fen ehliyet vesikası ve hizalarında gösterilen teminat makbuz veya mektubiyle beraber 31 — 8 — 936 pazartsi günü saat 14 de daimî encümende bulunmalıdır. (İ.) (418)

Belediye merkez ve müessesatında kullanılmak üzere lâzım olan 55300 litre gaz kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Bir litre gazın 18 kuruş fiyat tahmin olunmuştur; istiyenler şartnameyi parasız olarak levazım müdürlüğünden alabilirler. Eksiltme 26 Ağustos çarşanba günü saat 15 de daimî encümende yapılacaktır. İstekliler 2490 N. clı kanunda yazılı vesika ve 756 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubunu havi kapalı zarflarını yukarda yazılı günde saat 14 e kadar daimî encümene vermelidirler. (B.) (311)

C. H. P. Genel Sekreterliğinden:

10 Ağustos tarihinde münakasası ilân edilen sinema makineleri ve sair malzemenin münakasa günü bazı firmalar tarafından bu müddet zarfında teklif yapılamıyacağı anlaşıldığından ve şartnamede bazı tadilât yapıldığından dolayı 15 — 9 — 1936 tarihine kadar temdit edilmiştir. Yeni şartnameler 5 — 8 — 1936 tarihinden itibaren Ankarada C. H. P. Genel Sekreterliği ve İstanbulda C. H. P. İlyönkurulu Başkanlığı tarafından parasız olarak verilecektir. (111)

ASKERÎ FABRİKALAR ÜMUM MÜDÜRLÜĞÜ Satınalma Komisyonu İlânları

Kırıkkalede yapılacak inşaat

Keşif bedeli 136032 lira 86 kuruş olan yukarıda yazılı inşaat askerî fabrikalar umum müdürlüğü satın alma komisyonunca 9 Eylül 936 tarihinde çarşanba günü saat 15 de kapalı zarf usuliyle ihale edilecektir. Şartname altı lira 81 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan 8051 lira 65 kuruşu teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerinde yazılı vesaikle muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları.
(503)

Kuş Tüyünün
Kilosu 75 Kuruş
Kuş Tüyü Yastık
100 Kuruştur

Yastık, yorgan ve yataklarınızı kuş tüyünden kullanınız Çünkü pamuktan ucuz, ömrü uzun her zaman yumuşaklığı devamlıdır. Kuş tüyü yatak ve yastıklarda yatanlar hic bir zaman hastalık görmezler

Fabrikası ve satış deposu: Istanbulda Çakmakçılarda Ömer Bali oğlu kuştüyü fabrikası. Tel. 23027

Göz Hekimi
Dr. Şükrü Ertan
Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. N
(Cağaloğlu Eczanesi yanında
Salı günleri meccanendır.
Telefon. 22566

Fatihte
Acele satılık arsa

Fatihte Kıztaşında Sofular caddesinde üç tarafı muntazam cadde, deniz nazır, tramvaya ve çarşıya pek yakın, civarı kâmilen mamur 702 metre murabbaı, kısmı âzamı mülk müstatilüşşekil ve altı parçaya mufrez arsa acele satılıktır. Taliblerinin saat on dan bire kadar HABER gazetesinde Bay Fethiye müracaatları.

DOKTOR
Kemal özsan
Urolog - Operatör
Bevliye Mütehassısı
Kraköy — Ekselsiyor mağazası yanında. Her gün öğleden sonra 2 den 8 e kadar. Tel: 41235

Eski kitap alınır

Eski ve yeni harflerle türkçe ve başka lisanlarla yazılmış her türlü kitap alırız. Bir kartla adresi bildirmek kâfidir.

Adres: İstanbul Ankara caddesi 155 numara İnkılâp kitaphanesi.

KASADA SAKLADIĞINIZ PARA KURU BİR ÇEŞME VAZİYETİNDEDİR

ONU FAİZLE BANKAYA VERİNİZ

HUSUSİ ŞARTLARIMIZI SORUNUZ

HOLANTSE BANK ÜNİ N.V.
KARAKÖY PALAS - ALALEMCİ HAN

Türk Maarif Cemiyeti
Bursa Kız Lisesi
(Yatı, Gündüz)

20 ağustostan itibaren kayıt muamelesine başlanacaktır Yatılık yatı ücreti 185 gündüz ücreti 35 liradır. Memur, kardeş çocuklara ayrıca tenzilât yapılır. Bu yıl fen kısmı da açılacaktır. Lisenin resmî liselere muadeleti Kültür Bakanlığınca tasdik edilmiştir Beher sınıfa 40 talebeden fazla alınmıyacağından gerek eski talebenin gerekse yeni kaydedilecek talebenin vaktinde lise direktörlüğüne müracaatları. (55)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Devlet Demiryollarında 10 kişilik gruplara mahsus tenzilât

1 — 9 — 936 tarihinden itibaren en aşağı on kişilik ücret vermek şartile ve gidiş dönüş suretile seyahat edecek yolculara, seyahat edecekleri mıntakada umumî münferit yolcular için cari olan tenzilli gidiş tarifeleri üzerinden % 50 tenzilât yapılacaktır. Bundan başka grup bileti ücretinden, grupta bulunacak her yirmi bir yolcuya mukabil bir yolcu ücreti tenzil edilmek suretile ayrıca tenzilât yapılacaktır. (468) (436)

sabahı bahçeye giren adamların duvardaki deliği kapadıklarını görünce pek ziyade canı sıkılmıştı.

Bunun üzerine aynı işi seyretmekte olan Kroasa dönerek:

— Bizi burada hapis için çalıştıklarını zannediyorum, dedi.

Kroas ise:

— Pek âlâ ya! Bu suretle buradan çıkmamıza imkân kalmıyacak.

İki arkadaş kimse tarafından görülmiyecek ve her tarfı görebilecek bir yere gizlenmişlerdi. Bir müddet sonra kendilrinin manastıra girdikleri delik tamamen kapanmış bulunuyordu. Bu vaziyet karşısında buradan çıkmak için yegâne yer, manastırın kapısı idi. Çünkü, duvarlar bir kale gibi yüksek ve sağlamdı. Pikvik buradan kendisi aşsa bile Viyolettayı imkânı yok geçiremezdi. İşte bu anda genç kızın kurtulması tamamen imkân haricine girmiş bulunuyordu. Zira altı müsellâh insan, kızın hapsolduğu yere doğru ilerliyorlardı. Bunlardan ikisi tahta perdenin kapısında, diğer ikisi de yüz adım ileride durdular, geri kalan ikisi ise tam Viyolettanın bulunduğu odanın kapısında durdular.

Pikvik bu vaziyeti görünce sarardı, manastırda fevkalâde bir hadisenin geçmekte olduğunu anlamıştı.

O gün aksama kadar Pikvik'in korkularını arttıracak yeni bir hadise olmadı. Fakat akşama doğru ortalık daha esrarengiz bir hal almıştı. Rahibelerden hiç biri ortada görünmiyorlardı, acaba nereye gitmişlerdi?..

Kroas pek neşesizdi.

Pikvik:

— Korkuyor musun? diye sordu.

Kroas hayretle cevap verdi:

— Yok canım! Sadece karnım aç!...

Kendilerini uzun müddettir beslıyerek şişmanlatmış olan şu iki rahibe acaba bir daha görünmiyecekler miydi? Acaba buradan sağ salim çıkabilecekler miydi? Burası şüpheli!

Kroas biraz evvel söylediği sözleri tekrar ederek mırıldandı:

— Neden korkacağım? Cesur olduğumu anladığım zamandanberi benim için korkunun manası kalmadı.

Pikvik:

— Ben ise korkuyorum. dedi, sen şimdi burada bekle, ben şu arka duvarın yanına gidip neler olduğuna bakayım.

Pikvik arkadaşını büyük bir korku içinde bırakarak ileri fırladı. Yalnız kalan Kroas hemen büzülerek saklanacak bir delik bulmak maksadiyle etrafına bakındı. Evvelce tahta ile çevrilmiş olan bu yer, şimdi de bir sürü askerin

— Oh!... Fakat... Siz annemden henüz sağmış gibi bahsediyorsunuz... Fakat bu yanlıştır... Bir hayal olacak?

Fausta bu sözlere doğrudan doğruya cevap vermiyerek yeni suallere girişti:

— Söyleyiniz bakalım! Babanız, annenizden sık sık bahseder miydi?

— Hiç bir zaman, madam!

Fausta sevinçle titredi:

Jan devam ediyordu:

— Zavallı babacığım, her halde kendisini çok müteessir eden bir takım hatıraları uyandırmamak için ondan bahsetmezdi Ablamın söylediğine göre, annemin ölümü, babamın üzerinde büyük bir tesir bırakmıştı.

— Ben ise, babanızın bu meseleden bahsetmeyişinin sebebini başka olduğunu ve size annenizin ölmeyip, kaybolduğunu söyliyecek olursam ne dersiniz?

Jan şiddetle başını sallıyarak:

— Hayal! dedi.

— Niçin hayal olsun. Beni dinleyin!... Farzediniz ki anneniz müthiş bir korku yüzünden hastalanmış... Deli olmuş...

Janın bütün vücudu titremeğe başlamıştı. Söylenen şeylerden hattâ kendisinin şu anda yaşadığından bile şüphe ediyordu

Fausta sözlerine devam etti:

— Ya işin doğrusu böyle ise... Anneniz korkunç bir hastalıktan sonra aklını kaybetmiş ise; ya babanız onu iyi etmekten âciz kalmış ve hastalığın şiddetli bir buhranı zamanında anneniz kaybolmuş ve babanız uzun aramalardan sonra bulunmasında ümidi kesmiş ise, tabiî değil midir ki, oun ölmüş olduğunu size söylemiş olsun!...

Zavallı kız kekeliyerek mırıldandı:

— Ah, madam! Şimdi de ben deli olacağım.

— O halde kızım, şuna iyice dikkat ediniz ki, söylediklerimin hepsi doğrudur.

— İmkânı yok! Bu olamaz!

Fausta şiddetle cevap verdi:

— Fakat söylediklerim tamamen hakikattir!..

Jan, artık kendini tutamıyarak iki dizi üzerine çöktü, şimdi hafif hafif ağlıyordu.

Klodin dö Boviyye bu elemnâk manzarayı mütebessimane seyrediyordu. O, şimdi kendine vadolunan iki yüz bin liranın tesiri altında Faustanın nasıl bir plân düşündüğünü bile hatırına getirmiyordu.

Fausta Janın üzerine eğilerek:

— Ağlamayınız, zavallı çocuk.. Yahut en iyisi ağlayınız.. Çünkü anneniz maalesef henüz iyi olmamıştır Yalnız, ben onu iyi etmek çaresini biliyorum.. Seni onun ya-

HABER

Çelik yüreğin sergüzeşti

Saraçhanebaşı Horhor caddesi

YATI **HAYRİYE LİSESİ** **Gündüz**

Ana - İlk - Orta - Lise . Tam devre

Okulumuz her zaman gördüğü tevec cüh ve rağbet üzerine ilk sınıflardan itibaren yabancı dil tedrisatını yeni bir teşkilâtla kuvvetlendirmiştir. Kızlar kısmı ayrı bir dairededir. Mektebin hususî otobüslerile neharî talebe her gün evlerinden aldırılır. İstiyenlere tarifname gönderilir.

Kayıt için her gün saat 10 dan 16 ya kadar direktörlüğe müracaat edilmelidir. Telefon: 20530

Mekteple alâkadar çocuk velilerine

Beyaz pike örtü - Yatak, yorgan, yastık -
Battaniye, yatak çarşafı - Yastık kılıfı -
Battaniye çarşafı, yüz havlusu, ayak havlusu -
Pijama, Fanila, çorap, mendil, V.S. V.S. V.S. V.S.

Yavrularınızın yukardaki mektep ihtiyaçlarının kâffesini en muvafık fiatlarla

HASAN HÜSNÜ - Bursa Pazarı

İstanbul Sultanhamam 4/24 Beyoğlu - İstiklâl caddesi 376

Ticarethânesinde en uygun fiyatlarla tedarik edebilirsiniz.

Tafsilât: Galata posta kutusu 1255 Hormobin

Hipnotizma

Dün ve Yarın Kitaplarındandır
Fiyatı 100 kuruştur

İstanbrl Gümrükleri Satış işleri Müdürlüğünden :

Eylül 2 1936 günü kapalı zarf usuliyle 46460 kilo toz şeker satılacaktır. Almak istiyenlerin Haber gazetesinin 20 — 8 — 1936 günlü nüshasındaki ilânımızı okumaları ilân olunur. (377)

SIHHI

ULUDAĞ

Gazozlarını tercih ediniz. Birinci nevi maddelerle imal edilmektedir.
Kapsollarına dikkat

nına götüreceğim.. Onun aklını yalnız sen başına getirebilirsin...

XIII

NEŞE VE RAHATLIK İÇİNDE GEÇEN BİR ÖMRÜN SONU

Aradan birkaç gün daha geçmiş, Faustanın, bütün düşmanlarını bir hamlede yere sermek için düşündüğü fikirlerin tatbikine başlıyacağı yirmi bir teşrini evvelin bir gün evvelisi gelmişti.

Pardayan ve Dük Dangulem, Moröver tarafından öğle üzeri getirilerek Gizin adamları vasıtasiyle öldürüleceklerdi.

Saat tam on birde Fausta Dük dö Gize, bu iki şahsın Monmartr manastırında olduklarını söyliyecek ve bu saatte manastıra giren Gizin askerleri iki asılzadeyi sessizce öldüreceklerdi.

Fausta işi gayet iyi hesap etmişti. Düke daha evvel haber verirse onu Viyoletta ile yüzyüze getirmiş olacak, Giz de kızı pek fazla sevdiğinden kurtarmak için çalışacaktı.

Halbuki Viyoletta tam saat onda annesiyle babasının gözü önünde idam edilecekti.

Fausta bu şeklin, Leonor ve Farnezin de ölümünü intaç edeceğini düşünüyordu.

Bugünün sabahında Fausta, Klodin ile birlikte icap eden şeyleri hazırlıyordu. Saat onda Viyoletta idam edilirken Prens Farnez de ölmezse, işini oradaki adamlar bitirecek, Dük Dangulem ilen Pardayan da saat on birde gelir gelmez Gizin askerleri tarafından temizleneceklerdi. Bundan sonra iş Viyolettanın ölümiyle kederlenecek olan Gizi teselliye kalacaktı ki, bu da gayet kolay bir şeydi. O zaman Bluva üzerine yürünecek ve Üçüncü Hanri öldürülecek... Giz kral olacak... Sen Lig galip gelecek... Aleksandr Farnez Fransaya girecek... İtalyaya hücum edilerek Sikst Kent ile mücadele edilecek ve kendisi bütün hristiyan dünyasına hâkim olacaktı!...

Bu vaziyet Faustanın ne derece bir dikkat ve müthiş düşüncelerle işini tasarladığını gösteriyordu. Her şey küçük bir çingene kızının ölmesiyle yapılmış olacaktı.

Şimdi artık ne Viyoletta, ne Kardinal ve ne de Pardayanın kurtulması imkânı kalmıştı. Şimdi biz bütün bu işler için yapılmakta olan hazırlıklara dönelim!

Yirmi bir teşrini evvelden bir gün evvel Pikvik ve Kroas, bir sürü amelenin sebze bahçesine girdiklerini hayretle görmüşlerdi.

Birkaç gündnberi de mahpus kızlardan biri ortadan yok olmuştu. Okuyucular Jan Furkonun, Faustanın yanına getirilmiş olduklarını biliyorlar. Acaba küçük Jan ne olmuştu? Her halde Saizümanın yattığı köylünün kulübesine götürülmüştü.

Pikvik ile Kroas Janın ortadan kaybolmasına o kadar ehemmiyet vermiyorlardı. Onlar bütün dikkatlerini Viyolettanın muhafazasına hasrediyorlar ve bu suretle rahibe Marianj'ı memnun etmeğe çalışıyorlardı. Fakat rahibe bunların asıl maksatlarını bilmiş olsaydı, muhakkak ki bir saniye geçirmeden manastırdan kovardı.

Pikvik, Viyoletta yüzünden zengin olabileceğini aklına koymuştu. Bütün menfaati kızın firarına mani olmaktaydı. Eğer Viyolettayı kaçırmağa muvaffak olsaydı, onu Pardayana veya zengin akrabalarından birine yüksek bir fiyat mukabilinde satacaktı.

Zavallı Viyolettanın talisizliği yüzünden, Pikvik bu düşüncesini tatbik için pek ağır hareket ediyordu.

Yiyecek ve yatacak yeri bulduktan sonra acele etmekte ne mana vardı?... Sevgili Filomeni onları bol bol besledikten sonra ne için ayağiyle bu nimeti tepecekti? Şimdilik vakti, karnını şişirmekle geçiriyordu.

Kroasa gelince gayet mesuttu. Filomen kendisine yiyecek hususunda pek mültefit davranıyordu. Arkadaşından çok daha obur olduğundan vaziyetten çok daha memnun görünüyordu.

Filomen her gece kalbi atarak Kroasın yattığı köşke gelir, usulca kapıyı vururdu. Kroas da kapıyı yavaşça açarak evvelâ sevgili rolü oynıyan ihtiyar kızın ellerine bakar ve eğer iki elini dolu görürse kapıyı ardına kadar açarak onu içeri alırdı. Eğer Filomenin eli boşsa kapıyı hemen kapardı.

Zavallı ihtiyar kız bu yüzden, eli boş gelmemek için ne lâzımsa yapıyor, yiyecek ve şarap bulmak hususunda harikalar yaratıyor, Klodin dö Boviyyenin kilerini soyup soğana çeviriyordu. Kroas da bu sayede günden güne şişiyor, yüzüne kan geliyor ve daha güzel bir hal alıyordu. Şimdi iyiden iyiye göbek salmıştı.

Pikvike gelince, o sadece şişmanlıyordu. Fakat vaziyetten pek de memnun değildi. Çünkü, bir gün gelip de ihtiyar rahibenin Kroasa olan muhabbeti sönecek olursa o zaman buradan demiri almak lâzım gelecekti. Bu suretle tekrar eski hayatları başlıyacak, günlerce oruç tutmakla geçecekti.

Kroas ise bu düşüncelere şu sözlerle cevap veriyordu:

— Haklısın! Fakat buradan gideceğimiz gün yanımızda küçük şarkıcı da (Viyolettayı kastediyordu) bulunacak!...

Pikvik yirmi bir teşrini evve-